

ПРОЕКТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Міністр
освіти і науки України

ПОГОДЖЕНО

Голова Національного агентства із
забезпечення якості вищої освіти

«   » _____ 2016 р.

«   » _____ 2016 р.

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Другий (магістерський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

Магістр

(назва ступеня, що присвоюється)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 226 Фармація
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2016**

I – Преамбула

Розробники стандарту

1. **Черних Валентин Петрович**, академік НАН України, доктор фармацевтичних наук, доктор хімічних наук, професор, ректор Національного фармацевтичного університету.
2. **Котвіцька Алла Анатоліївна**, доктор фармацевтичних наук, професор, перший проректор з науково-педагогічної роботи Національного фармацевтичного університету.
3. **Огарь Світлана Володимирівна**, кандидат фармацевтичних наук, доцент, завідувач науково-методичної лабораторії з питань фармацевтичної освіти Національного фармацевтичного університету.
4. **Віннік Лариса Михайлівна**, доцент, заступник ректора з навчальної роботи Національного фармацевтичного університету.
5. **Прокопенко Тіна Сулейманівна**, кандидат фармацевтичних наук, доцент, директор коледжу Національного фармацевтичного університету.
6. **Ніженковська Ірина Володимирівна**, доктор медичних наук, професор завідувач кафедри біологічної та токсикологічної хімії Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця.
7. **Рева Тетяна Дмитрівна**, кандидат хімічних наук, доцент кафедри медичної та загальної хімії, декан фармацевтичного факультету Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця.
8. **Унгурян Ліана Михайлівна**, доцент, в.о. завідувача кафедри організації та економіки фармації Одеського національного медичного університету.
9. **Кучеренко Наталія Василівна**, доцент, в.о. завідувача кафедри ДЗ «Луганський державний медичний університет»
10. **Роговик Володимир Йосипович**, кандидат хімічних наук, доцент кафедри загальної, біонеорганічної та фізколоїдної хімії Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького.
11. **Подплетня Олена Анатоліївна**, доктор фармацевтичних наук, доцент, завідувач кафедри загальної та клінічної фармації ДЗ «Дніпропетровська медична академія».
12. **Кривов'яз Олена Вікторівна**, доцент, завідувач кафедри фармації Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова.
13. **Бушуєва Інна Володимирівна**, доцент кафедри клінічної фармації, фармакотерапії та управління економікою фармації Запорізького державного медичного університету.
14. **Ветютнева Наталія Олександрівна**, завідувач кафедри контролю якості і стандартизації лікарських засобів Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика.
15. **Зупанець Ігор Альбертович**, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри Клінічної фармакології та клінічної фармації Національного фармацевтичного університету.
16. **Георгіянець Вікторія Акопівна**, доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри фармацевтичної хімії Національного фармацевтичного університету.
17. **Ярних Тетяна Григорівна**, доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри технології ліків Національного фармацевтичного університету.
18. **Немченко Алла Семенівна**, доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри організації та економіки фармації Національного фармацевтичного університету.
19. **Світлична Євгенія Іванівна**, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри українознавства та латинської мови Національного фармацевтичного університету.
20. **Громовик Богдан Петрович**, доктор фармацевтичних наук, професор, декан фармацевтичного факультету Львівського національного університету ім. Данила Галицького.
21. **Коробко Дмитро Борисович**, кандидат фармацевтичних наук, доцент, декан фармацевтичного факультету Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського.

II – Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь, що присвоюється	Магістр
Назва галузі знань	22 Охорона здоров'я
Назва спеціальності	226 Фармація
Обмеження щодо форм навчання	Дозволяється підготовка за очною (денною) формою навчання. Дозволяється підготовка за заочною (дистанційною) формою навчання на основі освітнього ступеню молодший бакалавр спеціальності Фармація.
Кваліфікація освітня, що присвоюється	Магістр фармації. Спеціалізація загальна (аптечна) фармація. Магістр фармації. Спеціалізація клінічна фармація. Магістр фармації. Спеціалізація промислова фармація Магістр фармації. Спеціалізація технології косметичних засобів
Кваліфікація професійна	Магістр фармації.
Кваліфікація в дипломі	Магістр фармації.
Опис предметної області	<p>Об'єкт діяльності: фармацевтичне забезпечення.</p> <p>Цілі навчання – формування здатності застосовувати набуті знання, уміння та навички з дисциплін загальної та професійної підготовки для вирішення типових задач діяльності фахівця на відповідній посаді, включаючи виготовлення ліків, їх зберігання, контроль якості, доставку, розподіл, видачу, регулювання забезпечення лікарськими засобами, а також консультування, надання інформації щодо лікарських засобів та моніторинг побічної дії та/або неефективності лікарської терапії.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області. Діяльність магістра фармації включає організаційні, технологічні, контрольно-аналітичні, адміністративно-господарські (управлінські) функції, визначення потреби в лікарських засобах та виробів медичного призначення, організацію їх постачання; забезпечення сучасної технології виготовлення ліків за рецептами і вимогами закладів охорони здоров'я; приймання, зберігання та відпуск лікарських засобів, здійснення контролю за якістю ліків; проведення інформаційної роботи, дотримання принципів фармацевтичної деонтології, постійне підвищення професійного рівня.</p> <p>Методи, методики та технології: органолептичні, фізико-хімічні, біофармацевтичні, фармако-технологічні, мікробіологічні, біохімічні та фармакологічні, клінічні, лабораторні, розрахунково-економічні та інші.</p> <p>Інструменти та обладнання. Протягом набуття вищої фармацевтичної освіти використовуються пристрої та прилади для здійснення фундаментальних та прикладних досліджень, що є сучасними, широко вживаними у практичній діяльності і безпечними з точки зору охорони праці.</p>

<p>Академічні та професійні права випускників</p>	<p>Фахівець, підготовлений до роботи за КВЕД ДК 009:2010: Клас 01.28 Вирощування прямих, ароматичних і лікарських культур; Клас 21.10 Виробництво основних фармацевтичних продуктів; Клас 21.20 Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів; Клас 46.46 Оптова торгівля фармацевтичними товарами; Клас 47.73 Роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах; Клас 47.74 Роздрібна торгівля медичними й ортопедичними товарами в спеціалізованих магазинах; Клас 73.20 Дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки; Клас 86.90 Інша діяльність у сфері охорони здоров'я.</p> <p>Після закінчення навчання за освітньою програмою спеціальності «Фармація» фахівець здатний виконувати професійну роботу: провізор-інтерн (код КП – 3228); лаборант (фармація) (код КП – 3228)</p> <p>та має вступати на програму післядипломної освіти (інтернатура), де здійснюється підготовка за освітніми програмами підготовки фахівця фармації певної спеціалізації (перелік затверджено наказом МОЗ України від 23.02.2005 № 81).</p> <p>Після закінчення навчання за освітньою програмою спеціальності «Фармація» фахівець також може вступати на програму для здобуття ступеню доктора філософії з фармації.</p>
<p>Працевлаштування випускників</p>	<p>Після підготовки в інтернатурі фахівець здатний виконувати зазначену в ДК 003-95 професійну роботу і може займати відповідну первинну посаду: 2224.2 провізор; 2224.2 провізор клінічний; 2224.2 провізор-аналітик; 2224.2 провізор-косметолог; 2224.2 провізор-токсиколог; 2224.2 провізор-гомеопат.</p> <p>Крім того, магістр фармації може працювати на підприємствах хіміко-фармацевтичної промисловості, в судово-хімічних і токсикологічних лабораторіях, науково-дослідних інститутах, клінічних закладах охорони здоров'я, вищих навчальних закладах і галузевих установах різних відомств, виконуючи відповідні функції.</p>

III – Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Для магістра фармації обсяг освітньо-професійної програми – 300 кредитів ЄКТС на основі повної загальної середньої освіти та 300 кредитів ЄКТС на основі освітнього ступеню молодший бакалавр спеціальності Фармація за заочною (дистанційною) формою навчання.

Мінімум 75% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.

IV – Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.
Загальні компетентності	<p>КЗ 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.</p> <p>КЗ 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>КЗ 3. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>КЗ 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.</p> <p>КЗ 5. Дух підприємництва, здатність виявляти ініціативу.</p> <p>КЗ 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.</p> <p>КЗ 7. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.</p> <p>КЗ 8. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися другою мовою.</p> <p>КЗ 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>КЗ 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.</p> <p>КЗ 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>КЗ 12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>КФ 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.</p> <p>КФ 2. Здатність здійснювати діяльність з розробки і оформлення документації щодо чіткої визначеності технологічних процесів виготовлення та виробництва лікарських засобів відповідно до правил належних практик.</p> <p>КФ 3. Здатність організувати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських препаратів у різних лікарських формах за рецептами лікарів і замовленнями лікувальних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP).</p> <p>КФ 4. Здатність організувати та брати участь у виробництві лікарсь-</p>

	ких засобів в умовах фармацевтичних підприємств, включаючи вибір технологічного процесу із обґрунтуванням технологічного процесу та вибором відповідного обладнання згідно з вимогами Належної виробничої практики (GMP).
	КФ 5. Здатність організувати та проводити заготівлю лікарської рослинної сировини з урахуванням раціонального використання ресурсів лікарських рослин, прогнозувати та обґрунтувати шляхи вирішення проблеми збереження та охорони заростей дикорослих лікарських рослин відповідно до правил Належної практики культивування та збирання вихідної сировини рослинного походження (GACP).
	КФ 6. Здатність організувати діяльність аптеки із забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами, парафармацевтичними товарами, засобами медичного призначення та лікувальною парфумерно-косметичною продукцією відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики та інших організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства.
	КФ 7. Здатність організувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) в аптечних закладах, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів України.
	КФ 8. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та вироби медичного призначення відповідно до чинного законодавства України.
	КФ 9. Здатність розробляти, впроваджувати та застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптово-посередницьких, виробничих підприємств та інших фармацевтичних організацій відповідно до принципів Належної практики фармацевтичної освіти та Глобальної рамки FIP.
	КФ 10. Здатність організувати і здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною, товарно-інноваційною, ціновою, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному ринках.
	КФ 11. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.
	КФ 12. Здатність організувати, забезпечувати і проводити аналіз лікарських засобів та лікарської рослинної сировини в аптечних закладах і контрольно-аналітичних лабораторіях фармацевтичних підприємств відповідно до вимог Державної фармакопеї та інших нормативно-правових актів.
	КФ 13. Здатність організувати та здійснювати контроль якості лікарських засобів у відповідності з вимогами Державної фармакопеї України та належних практик, визначати способи відбору проб для контролю лікарських засобів відповідно до діючих вимог та проводити їх сертифікацію, запобігати розповсюдженню фальсифікованих лікарських засобів.
	КФ 14. Здатність здійснювати розробку методик контролю якості лікар-

	ських засобів, фармацевтичних субстанцій, лікарської рослинної сировини і допоміжних речовин з використанням фізичних, фізико-хімічних та хімічних методів контролю.
	КФ 15. Здатність визначати лікарські засоби та їх метаболіти у біологічних рідинах та тканинах організму, проводити хіміко-токсикологічні дослідження з метою діагностики гострих отруень, наркотичного та алкогольних сп'янінь.
	КФ 16. Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.
	КФ 17. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також суб'єктивні ознаки та об'єктивні клінічні, лабораторні та інструментальні критерії обстеження хворого.
	КФ 18. Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування.
	КФ 19. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях.
	КФ 20. Здатність здійснювати консультування та фармацевтичну опіку під час вибору та відпуску безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу.
	КФ 21. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань внутрішніх органів, попередження небезпечних інфекційних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.

**V – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти,
сформульований у термінах результатів навчання**

Компетентності	Результати навчання
Загальні компетентності	
КЗ 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.	Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.
КЗ 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.
КЗ 3. Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійснення професійної діяльності.
КЗ 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.	Використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових завдань професійної діяльності.
КЗ 5. Дух підприємництва, здатність виявляти ініціативу.	Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахування суспільних і виробничих інтересів.
КЗ 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.	Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.
КЗ 7. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.	Виконувати професійну діяльність з використанням креативних методів та підходів.
КЗ 8. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися другою мовою.	Здійснювати професійне спілкування сучасною українською літературною мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової направленості та перекладати іншомовні інформаційні джерела.
КЗ 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Здійснювати професійну діяльність використовуючи інформаційні технології, «Інформаційні бази даних», системи навігації, Internet-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології.
КЗ 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.	Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.
КЗ 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	Використовувати методи оцінювання показників якості діяльності; виявляти резерви підвищення ефективності праці.
КЗ 12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

Компетентності	Результати навчання
Спеціалізовані (фахові) компетентності	
КФ 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.	Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.
КФ 2. Здатність здійснювати діяльність з розробки і оформлення документації щодо чіткої визначеності технологічних процесів виготовлення та виробництва лікарських засобів відповідно до правил належних практик.	Розробляти й оформлювати технологічну документацію щодо виробництва (виготовлення) лікарських препаратів в аптеках і на фармацевтичних підприємствах.
КФ 3. Здатність організовувати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських препаратів у різних лікарських формах за рецептами лікарів і замовленнями лікувальних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP).	Обирати раціональну технологію, виготовляти лікарські засоби у різних лікарських формах за рецептами лікарів і замовленнями лікувальних закладів, оформлювати їх до відпуску. Виконувати технологічні операції: відважувати, відмірювати, дозувати різноманітні лікарські засоби за масою, об'ємом тощо.
КФ 4. Здатність організовувати та брати участь у виробництві лікарських засобів в умовах фармацевтичних підприємств, включаючи вибір технологічного процесу із обґрунтуванням технологічного процесу та вибором відповідного обладнання згідно з вимогами Належної виробничої практики (GMP).	Обґрунтовувати технологію та організовувати виробництво лікарських засобів на фармацевтичних підприємствах.
КФ 5. Здатність організовувати та проводити заготівлю лікарської рослинної сировини з урахуванням раціонального використання ресурсів лікарських рослин, прогнозувати та обґрунтовувати шляхи вирішення проблеми збереження та охорони заростей дикорослих лікарських рослин відповідно до правил Належної практики культивування та збирання вихідної сировини рослинного походження (GACP).	Організовувати та проводити раціональну заготівлю лікарської рослинної сировини.
КФ 6. Здатність організовувати діяльність аптеки із забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами, парафармацевтичними товарами, засобами медичного призначення та лікувальною парфумерно-косметичною продукцією відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики та інших організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства.	Здійснювати комплекс організаційно-управлінських заходів щодо забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами й ін. товарами аптечного асортименту.
КФ 7. Здатність організовувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) в аптечних закладах, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно	Здійснювати всі види обліку в аптечних закладах, адміністративне діловодство. Здійснювати процеси товарознавчого аналізу, забезпечувати вхідний контроль якості лікарських засобів та документувати їх результати.

нормативно-правових актів України.	
КФ 8. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та вироби медичного призначення відповідно до чинного законодавства України.	Розраховувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, а також податки та збори. Формувати усі види цін (оптово-відпускні, закупівельні та роздрібні) на лікарські засоби та вироби медичного призначення.
КФ 9. Здатність розробляти, впроваджувати та застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптово-посередницьких, виробничих підприємств та інших фармацевтичних організацій відповідно до принципів Належної практики фармацевтичної освіти та Глобальної рамки FIP.	Здатність розробляти, впроваджувати та застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптово-посередницьких, виробничих підприємств та інших фармацевтичних організацій відповідно до принципів Належної практики фармацевтичної освіти та Глобальної рамки FIP.
КФ 10. Здатність організувати і здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною, товарно-інноваційною, ціновою, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному ринках.	Здатність організувати і здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною, товарно-інноваційною, ціновою, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному ринках.
КФ 11. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.	Враховувати дані щодо соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості ліків.
КФ 12. Здатність організувати, забезпечувати і проводити аналіз лікарських засобів та лікарської рослинної сировини в аптечних закладах і контрольно-аналітичних лабораторіях фармацевтичних підприємств відповідно до вимог Державної фармакопеї та інших нормативно-правових актів.	Застосовувати у професійній діяльності сучасні методи контролю якості лікарських засобів та лікарської рослинної сировини.
КФ 13. Здатність організувати та здійснювати контроль якості лікарських засобів у відповідності з вимогами Державної фармакопеї України та належних практик, визначати способи відбору проб для контролю лікарських засобів відповідно до діючих вимог та проводити їх сертифікацію, запобігати розповсюдженню фальсифікованих лікарських засобів.	Здійснювати всі види контролю якості лікарських засобів; складати сертифікати якості, враховуючі результати проведеного контролю.
КФ 14. Здатність здійснювати розробку методик контролю якості лікарських засобів, фармацевтичних субстанцій, лікарської рослинної сировини і допоміжних речовин з викори-	Визначати основні органолептичні, фізико-хімічні, хімічні та фармако-технологічні показники лікарських засобів, обґрунтовувати та обирати методи для

станням фізичних, фізико-хімічних та хімічних методів контролю.	стандартизації, здійснювати статистичну обробку результатів згідно з вимогами Державної фармакопеї України.
КФ 15. Здатність визначати лікарські засоби та їх метаболіти у біологічних рідинах та тканинах організму, проводити хіміко-токсикологічні дослідження з метою діагностики гострих отруень, наркотичного та алкогольних сп'янінь.	Обирати біологічні об'єкти аналізу, здійснювати визначення ксенобіотиків та їх метаболітів у біологічних середовищах та давати оцінку отриманим результатам з урахуванням розподілу токсинів в організмі.
КФ 16. Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.	Визначати вплив факторів навколишнього середовища: вологи, температури, світла, тощо на стабільність лікарських засобів та виробів медичного призначення
КФ 17. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також суб'єктивні ознаки та об'єктивні клінічні, лабораторні та інструментальні критерії обстеження хворого.	Використовувати дані клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень для здійснення моніторингу ефективності та безпеки застосування лікарських засобів
КФ 18. Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування.	Визначати вплив факторів, що впливають на процеси всмоктування, розподілу, депонування, метаболізму та виведення лікарського засобу і обумовлені станом, особливостями організму людини та фізико-хімічними властивостями ЛЗ.
КФ 19. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях.	Надавати домедичну допомогу хворим при невідкладних станах та постраждалим у екстремальних ситуаціях
КФ 20. Здатність здійснювати консультування та фармацевтичну опіку під час вибору та відпуску безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу.	Визначати переваги та недоліки лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей; Рекомендувати споживачам лікарські засоби та товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги.
КФ 21. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань внутрішніх органів, попередження небезпечних інфекційних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.	Проводити санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності при виникненні спалахів інфекційних захворювань.

VI – Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників включає стандартизований тестовий іспит, комплексний практично-орієнтований іспит і/(або) захист кваліфікаційної роботи.
Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи	

VII – Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	<p>Визначені та легітимізовані у Законі України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Стандарті і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти, Національного стандарту України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:2009.</p> <p>Принципи забезпечення якості освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відповідність європейським та національним стандартам якості вищої освіти; • автономія вищого навчального закладу, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; • здійснення моніторингу якості; • системний підхід, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу; • постійне підвищення якості освітнього процесу; • залучення студентів, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості вищої освіти; • відкритість інформації на всіх етапах забезпечення якості. <p>Процедури забезпечення якості освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • удосконалення планування освітньої діяльності: моніторинг та періодичне оновлення освітніх програм; • якісний відбір контингенту здобувачів вищої освіти освітнього рівня магістр; • збільшення частки викладачів з науковими ступенями та вченими (почесними) званнями в складі кафедр ВНЗ; • удосконалення матеріально-технічної та навчально-методичної баз для реалізації освітнього процесу; • забезпечення необхідних ресурсів для підтримки здобувачів вищої освіти за рівнем магістра; • розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом; • забезпечення публічності інформації про діяльність ВНЗ; • створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників ВНЗ і здобувачів вищої освіти магістерського рівня; • створення ефективної системи запобігання корупції та хабарництву в освітньому процесі ВНЗ.
---	--

<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм</p>	<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм проводиться за вимогами відповідного положення, розробленого ВНЗ. Критерії, за якими відбувається перегляд освітньої програми, формулюється як у результаті зворотного зв'язку із науково-педагогічними працівниками, студентами, випускниками, роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку галузі, потреб суспільства та ринку праці.</p> <p>Показниками сучасності освітньої програми є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оновлюваність; • участь роботодавців у розробці та внесенні змін в освітню програму; • рівень задоволеності студентів (випускників) змістом освітньої програми; • відгуки роботодавців про рівень підготовки випускників.
<p>Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти</p>	<p>Оцінювання знань та практичних умінь студентів здійснюється у ВНЗ на підставі власного положення про організацію освітнього процесу.</p> <p>Система оцінювання якості підготовки студентів включає: вхідний, поточний, семестровий, підсумковий, ректорський контроль та атестацію здобувачів вищої освіти, які здобувають ступінь магістра.</p>
<p>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників</p>	<p>Професорсько-викладацький склад ВНЗ підвищує кваліфікацію в Україні і за кордоном.</p> <p>ВНЗ забезпечує різні форми підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників не рідше одного разу на 5 років.</p> <p>У самому ВНЗ реалізуються власні програми та форми підвищення кваліфікації (семінари, майстер-класи, тренінги, конференції, вебінари, круглі столи, школи молодого викладача тощо).</p>
<p>Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу</p>	<p>Ресурсами для організації освітнього процесу у ВНЗ є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • стандарт вищої освіти за магістерським рівнем спеціальності 226 Фармація; • робочий навчальний план; • робочі навчальні програми дисциплін та практик. <p>Відповідно до діючих ліцензійних умов:</p> <ul style="list-style-type: none"> • належне навчально-методичне забезпечення (комплекси) навчальних дисциплін; • сучасні інформаційні джерела та комп'ютерну техніку; • власну веб-сторінку; • інтернет-зв'язок; • бібліотеку із сучасною навчальною літературою, науковими, довідниковими та фаховими періодичними виданнями; • технічні засоби навчання; • наявність практичних баз для проведення всіх видів практики; • належне кадрове забезпечення викладання навчальних дисциплін.
<p>Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом</p>	<p>Електронна система збору і аналізу інформації (ЄДЕБО, модуль «Деканат», Навчальний модуль, «Відділ кадрів», Методичний модуль, «Абітурієнт», Єдиний центр, Адміністративний) та інші. Система електронного документообігу. Електронна скринька.</p>

Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Наявність офіційного сайту ВНЗ на якому оприлюднюються: статут, власне положення про організацію освітнього процесу, правила прийому, ступені вищої освіти, за якими проводиться підготовка фахівців, у тому числі за магістерським рівнем, основні дані про освітні програми тощо.
Запобігання та виявлення академічного плагіату	Процедури та заходи: <ul style="list-style-type: none"> • формування колективу ВНЗ, який не сприймає і не допускає академічну нечесність; • створення умов нетерпимості до випадків академічного плагіату; • запровадження систем перевірки робіт на плагіат; • виявлення та притягнення до відповідальності винних у академічному плагіаті.

VIII – Вимоги професійних стандартів у разі їх наявності

Міжнародні нормативні документи та стандарти, що регулюють професійну діяльність та підготовку магістрів фармації:

1. Концепція «Фармацевт семи зірок», «Належна практика фармацевтичної освіти» 2000 р.
2. The Role of the Pharmacist in the Health Care System. Available from: <http://www.apps.who.int/medicinedocs/en/d/Jh2995e/1.5.html>. [Last accessed on 2014 May 01].
3. Європейська директива 2005/36/EC щодо визнання професійних кваліфікацій (Directive 2005/36/EC OF the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications).
4. Рекомендація Європейського Парламенту і Ради 2008/C 111/01 "Про встановлення Європейської кваліфікаційної структури для можливості отримати освіту протягом усього життя" від 23 квітня 2008 року.
5. Трилогія глобальних стандартів якості Всесвітньої федерації медичної освіти (WFME Global Standards for Quality improvement: Basic Medical Education, WFME Global Standards for Quality improvement: Postgraduate Medical Education and WFME Global Standards for Quality improvement: Continuous Professional Development) та Стандарти освіти для здобуття PhD в галузі біомедицини та охорони здоров'я (Standards for PhD Education in Biomedicine and Health Sciences in Europe).
6. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України, 2010 р.
Стандарти враховані при визначенні термінів навчання, результатів навчання, вимог до атестації та вимог до якості.

IX– Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Конституція України.
2. Закон України «Про вищу освіту».
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
4. Закон України «Про лікарські засоби».
5. Закону України № 222-VIII від 02.03.2015 «Про ліцензування видів господарської діяльності».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р № 1341 « Про затвердження Національної рамки кваліфікацій ».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 244 «Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти».
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

9. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009: 2010.
10. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010.
11. Постанова КМУ від 15 квітня 2015 р. № 216 Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 серпня 1996 р. № 992 «Про Порядок працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням».
12. Постанови Кабінету Міністрів №1187 від 30.12.2015 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».
13. Наказ МОЗ України № 769 від 13.09.2010 «Про затвердження Концепції розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України на 2011-2020 роки».
14. Наказ МОЗ України № 455 від 30.05.2013 «Про настанову ВООЗ та МФФ «Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг».

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю. М. Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
2. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.
3. Правові засади реалізації Болонського процесу в Україні: монографія / Колектив авторів: Бугров В., Гожик А., Жданова К., Зарубінська І., Захарченко В., Калашнікова С., Козієвська О., Линьова І., Луговий В., Оржель О., Рашкевич Ю., Таланова Ж., Шитікова С.; за заг. ред. В. Лугового, С. Калашнікової. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети»», 2014. – 156 с.
4. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. – Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. – 84 с.
5. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
6. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ «ЦС», 2015. – 32 с.
7. Common learning outcomes / competences for the bachelor of medicine in europe [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://medine2.com/Public/docs/outputs/wp4/DV4.14.1_Summary%20Brochure%20-%20Tuning%201st%20Cycle%20Degrees%20in%20Medicine.pdf.
8. Cumming A. The Tuning Project (Medicine) : Learning Outcomes/ Competences for Undergraduate Medical Education in Europe [Електронний ресурс] / A. Cumming, M. Ross – Режим доступу до ресурсу: <http://www.umed.pl/procesbolonski/materialy/tuning%20project.pdf>.
9. Tuning Education Structures in Europe : <http://www.unideusto.org/tuningeu/>
10. International Standard Classification of Education ISCED (МСКО) 2011 [Електронний ресурс]. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-2011-en.pdf>.
11. ISCED Fields of Education and Training [Електронний ресурс] // 2013 – Режим доступу до ресурсу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність				
Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.				
Загальні компетентності				
КЗ 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію.	Нести відповідати за свою громадянську позицію та діяльність
КЗ 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних питань.	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних ситуаціях.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за своєчасність прийнятих рішень.
КЗ 3. Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Знати проблеми збереження навколишнього середовища, вимоги санітарно-гігієнічного режиму та умов охорони праці.	Вміти формувати вимоги щодо збереження навколишнього середовища, дотримання санітарно-гігієнічного режиму та умов охорони праці; трактувати вимоги законодавчих і нормативних актів про охорону праці; робити висновки про наявність шкідливих факторів впливу під час виконання професійних обов'язків; забезпечувати охорону праці фармацевтичного персоналу.	Розробляти заходи щодо збереження та охорони навколишнього середовища.	Нести відповідальність щодо виконання заходів збереження навколишнього середовища в рамках своєї компетенції.
КЗ 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.

КЗ 5. Дух підприємництва, здатність виявляти ініціативу.	Знати закони та тенденції сучасного економічного розвитку	Вміти застосовувати знання для сучасного розвитку підприємства	Взаємодіяти з відповідними структурами у розв'язанні соціальних проблем	Нести відповідальність за цілі діяльності
КЗ 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.	Знати структуру та особливості професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за професійний розвиток з високим рівнем автономності.
КЗ 7. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.	Знати елементи виробничої та соціальної адаптації; фактори успішної адаптації до нового середовища	Вміти формувати ефективну стратегію особистісної адаптації до нових умов.	Взаємодіяти з широким колом осіб (колеги, керівництво, фахівці з інших галузей) при виникненні нових ситуацій з елементами непередбачуваності	Нести відповідальність за прийняття рішень
КЗ 8. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися другою мовою.	Мати досконалі знання рідної мови та базові знання іноземної мови	Вміти застосовувати знання рідної мови, як усно так і письмово, вміти спілкуватись іноземною мовою.	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів рідну мову. Використовувати іноземну мову у професійній діяльності	Нести відповідальність за вільне володіння рідною мовою, за розвиток професійних знань.
КЗ 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
КЗ 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки.	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
КЗ 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	Знати методи оцінювання показників якості діяльності.	Вміти забезпечувати якісне виконання професійної роботи.	Встановлювати зв'язки для забезпечення якісного виконання робіт.	Нести відповідальність за якісне виконання робіт.
КЗ 12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	Знати компоненти системи охорони здоров'я, планування та оцінку наукового дос-	Здійснювати пошук наукових джерел інформації; здійснювати вибір методик проведення	Використовувати інформаційні дані з наукових джерел	Нести відповідальність за розробку та реалізацію запланова-

	лідження.	наукового дослідження; використовувати методи математичного аналізу і моделювання, теоретичного і експериментального дослідження у фармації.		них проектів
Спеціальні (фахові) компетентності				
КФ 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> основи системи права і фармацевтичного законодавства; основні механізми державного регулювання фармацевтичної діяльності; принципи організації надання фармацевтичної допомоги населенню; основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення; правові та етичні норми фармацевтичної діяльності. 	<ul style="list-style-type: none"> Користуватись нормативно-правовими актами, що регламентують фармацевтичну діяльність в Україні та за кордоном; відстежувати та визначати зміни і доповнення у вітчизняному фармацевтичному законодавстві; складати відомості про матеріально-технічну базу аптеки та аптечного пункту, а також організаційні документи, необхідні для їх діяльності; формувати відносини з хворими та лікарями з метою виконання етичних критеріїв ВООЗ та принципів належної аптечної практики щодо просування лікарських засобів на ринку, мінімізації зловживання та невірного використання лікарських засобів. 	Формувати висновки та фахово застосовувати закони та нормативні документи	Нести відповідальність за якісне та своєчасне використання нормативних документів у професійній діяльності
КФ 2. Здатність здійснювати діяльність з розробки і оформлення документації щодо чіткої визначеності технологічних процесів виготовлення та виробництва лікарських засо-	Знати: <ul style="list-style-type: none"> вимоги нормативних документів (наказів, настанов, тощо) щодо розробки лікарських засобів та оформлення технологічної доку- 	<ul style="list-style-type: none"> Проводити дослідження з фармацевтичної розробки лікарських засобів; складати технологічні схеми та інструкції щодо виготовлення лікарських засобів «про запас» в умовах аптеки; 	Розробка та оформлення технологічної документації	Нести відповідальність за якісну розробку та оформлення

бів відповідно до правил належних практик.	<p>ментації;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ правила розробки технологічної документації. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ складати технологічну документацію щодо промислового виробництва лікарських засобів. 		
КФ 3. Здатність організувати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських препаратів у різних лікарських формах за рецептами лікарів і замовленнями лікувальних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP).	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ технологію ліків аптечного виробництва; ▪ основні групи біологічно-активних речовин лікарської рослинної сировини; ▪ стійкість і коагуляцію колоїдних систем; ▪ стабільність та терміни зберігання лікарських засобів; ▪ біологічно активні та допоміжні речовини лікарських форм; ▪ фармацевтичні несумісності (фізичні, хімічні, фармакологічні), методи їх усунення; ▪ кислотно-основні рівноваги та окислювально-відновні реакції; ▪ кінетику хімічних реакцій та каталіз; ▪ біологічно активні речовини неорганічні, органічні та природного походження; ▪ накази МОЗ України щодо відпуску наркотичних, отруйних, одурманюючих лікарських засобів та преку- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Характеризувати лікарські форми за типами дисперсних систем, способом вживання, місцем призначення, агрегатним станом, враховуючи фізико-хімічні властивості діючих та допоміжних речовин; ▪ визначати у пропису та усувати несумісності біологічно активних речовин та лікарської рослинної сировини: <ul style="list-style-type: none"> - фізичну, хімічну та фізико-хімічну відповідно списку 1а; - фармакологічну відповідно списку 1б; • перевіряти і, якщо необхідно, виправляти разові, добові і курсові дози отруйних, наркотичних, сильнодіючих речовин та норми відпуску наркотичних і прирівняних до них речовин, враховуючи індивідуальні особливості людини (вік, маса тіла та ін.); ▪ відважувати, відмірювати та дозувати різноманітні лікарські засоби за масою та об'ємом згідно з прописом; ▪ готувати екстрагенти необхідної концентрації, користуючись різними розрахунко- 	Організувати виробничу діяльність аптеки	Нести відповідальність за екстемпоральне виготовлення ліків

	<p>рсорів;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ визначення впливу природи допоміжних речовин на терапевтичну ефективність лікарських препаратів методами «in vitro» та «in vivo». 	<p>вими методами;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ стабілізувати фармацевтичні препарати, враховуючи біологічні, фізико-хімічні, технологічні властивості діючих і допоміжних речовин (список 1a), використовуючи необхідні реактиви; ▪ готувати різноманітні лікарські форми та внутрішньоаптечні заготовки (список 3) з лікарських і допоміжних речовин; ▪ здійснювати стерилізацію лікарських форм (список 3) враховуючи фізико-хімічні властивості та стабільність лікарських речовин; ▪ оформляти до відпуску виготовлені лікарські засоби з отруйними, наркотичними та прирівняними до них речовинами; ▪ оформляти паспорти письмового контролю на всі виготовлені лікарські засоби. 		
<p>КФ 4. Здатність організувати та брати участь у виробництві лікарських засобів в умовах фармацевтичних підприємств, включаючи вибір технологічного процесу із обґрунтуванням технологічного процесу та вибором відповідного облад-</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ технологію лікарських засобів промислового виробництва; ▪ вимоги GMP та інших належних фармацевтичних практик; ▪ складання матеріального балансу виробництва лікарських засобів; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Обирати оптимальну технологію виготовлення лікарських форм (список 3), використовуючи необхідне обладнання; ▪ проводити підбір допоміжних речовин (стабілізаторів, емульгаторів, пролонгаторів, мазевих та супозиторних основ, наповнювачів для таб- 	<p>Обирати оптимальний технологічний процес виготовлення ліків промислового виробництва</p>	<p>Нести відповідальність за дотримання умов Належної виробничої практики</p>

<p>нання згідно з вимогами Належної виробничої практики (GMP).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ теоретичні основи екстрагування, масообміні процеси; ▪ технологію водних витягів із лікарської рослинної сировини (настої та відвари), настоек та екстрактів; ▪ технологію виготовлення лікарських форм для парентерального застосування; ▪ хімічну стійкість скла, вимоги до флаконів для ін'єкційних розчинів; ▪ вимоги до тари, закупорювальних засобів та пакувальних матеріалів; ▪ тверді лікарські форми промислового виробництва; ▪ промислове виробництво фармацевтичних розчинів, суспензій та емульсій; ▪ технологію виготовлення препаратів ферментів та гормонів в умовах промислового виробництва; ▪ технологію виготовлення м'яких лікарських форм: лініментів, кремів, мазей, гелей та паст різних типів на фармацевтичних підприємствах; ▪ технологію виробни- 	<p>леток тощо) для виготовлення лікарських форм;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ розробляти технологічні регламенти виробництва окремих лікарських засобів малими серіями за часто повторюваними прописами; ▪ складати технологічні схеми та інструкції дрібносерійного виробництва ін'єкційних та інфузійних розчинів в умовах малих підприємств та лікарняних аптек; ▪ визначати технологічні та фізико-хімічні властивості порошків та гранулятів; ▪ проводити підготовку та випробування ампул і флаконів для ін'єкційних розчинів; ▪ стабілізувати фармацевтичні препарати, враховуючи біологічні, фізико-хімічні, технологічні властивості діючих і допоміжних речовин, використовуючи необхідні реактиви. 		
--	---	--	--	--

	<p>цтва супозиторіїв (ректальних, вагінальних, паличок) в промислових умовах;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ технологію виготовлення пластирів, гірчичників, пластирів рідких в умовах промислового виробництва; ▪ промислове виробництво стерильних та асептично виготовлених лікарських форм: технологію, стабілізацію, очистку; ▪ технологію промислового виробництва аерозольних систем різних типів; ▪ промислове виробництво препаратів методами біотехнології. 			
<p>КФ 5. Здатність організувати та проводити заготівлю лікарської рослинної сировини з урахуванням раціонального використання ресурсів лікарських рослин, прогнозувати та обґрунтовувати шляхи вирішення проблеми збереження та охорони заростей дикорослих лікарських рослин відповідно до правил Належної практики культивування та збирання вихідної сировини рослинного походження (GACP).</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ характеристику лікарських рослин і лікарської рослинної сировини, що містять різні групи біологічно активних речовин; ▪ латинські назви лікарських рослин і лікарської рослинної сировини; ▪ термінологію, хімічну та ботанічну номенклатуру, систематику рослин, морфологію вегетативних та генеративних органів; ▪ закономірність накопичення біологічно активних речовин в лікарській рос- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ідентифікувати лікарську рослинну сировину відповідно списку 2 за морфологічними ознаками у свіжому та висушеному вигляді; ▪ розпізнавати домішки ботанічно близьких рослин за морфологічними ознаками; ▪ визначати відповідні терміни і способи заготівлі, сушіння і зберігання лікарської рослинної сировини відповідно списку 2, залежно від хімічного складу та динаміки накопичення біологічно активних речовин в лікарській рослинній сировині; 	<p>Проводити заготівлю лікарської рослинної сировини та раціонально використовувати зарості дикорослих лікарських рослин</p>	<p>Нести відповідальність за дотримання правил Належної практики культивування та збирання вихідної сировини рослинного походження (GACP)</p>

	<p>линній сировині в залежності від факторів довкілля і фаз вегетації лікарських рослин в залежності від виду сировини;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ фізико-хімічні властивості основних груп біологічно активних речовин в лікарській рослинній сировині; ▪ оптимальні терміни заготівлі лікарської рослинної сировини; ▪ періодичність експлуатації заростей лікарських рослин. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ проводити відповідно списку 2 заготівлю, первинну обробку і сушіння коренів, кореневищ, трав, квіток, листя, плодів, насіння відповідними методами, використовуючи сучасне обладнання з метою отримання лікарської рослинної сировини відповідно з планами її заготівлі; ▪ визначати тотожність лікарської рослинної сировини різних морфологічних груп за зовнішніми ознаками у цільному, різаному та порошокваному вигляді, а також у вигляді брикетів, таблеток та ін.; ▪ виявляти анатомічні ознаки лікарської рослинної сировини мікроскопічним методом на відповідному обладнанні з метою її ідентифікації; ▪ визначати та розраховувати у лікарській рослинній сировині вміст вологи; золи; екстрактивних речовин; ступінь зараженості шкідниками; ▪ визначати морфологічні, анатомічні ознаки окремих компонентів, а також числові показники офіційних лікарських зборів методами макро-, мікроскопічного та фармакогностичного аналізу. 		
--	--	--	--	--

<p>КФ 6. Здатність організувати діяльність аптеки із забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами, парафармацевтичними товарами, засобами медичного призначення та лікувальною парфумерно-косметичною продукцією відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики та інших організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства.</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Законодавчу базу України щодо підприємницької діяльності; ▪ накази МОЗ України про підприємницьку діяльність; ▪ принципи організації роботи аптечних закладів, фармацевтичних фірм та їх структурних підрозділів; ▪ планування розвитку і розміщення аптечної мережі; ▪ накази та інструктивні матеріали МОЗ України щодо інформаційного та технічного забезпечення робочих місць провізорів; ▪ організацію відповідного документообігу на кожному робочому місці провізора; ▪ завдання, функції, штати структурних підрозділів; ▪ методики розрахунку витрат аптечного підприємства, ▪ порядок розрахунку фінансових результатів діяльності аптек: торгові накладення, прибуток, рентабельність. ▪ поняття про податки, їх види та принципи оподат- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Враховуючи облікові дані за попередні періоди роботи для аптеки та її структурного підрозділу планувати: товарообіг; торгові накладення; витрати; прибуток та інші економічні показники; ▪ складати замовлення – вимоги на аптечний склад та до інших постачальників на отримання медикаментів і товарів аптечного асортименту, враховуючи нормативні документи МОЗ України; ▪ здійснювати комплексне інформаційне забезпечення підготовки та укладання договорів купівлі-продажу, контрактів на основі своєчасного поновлення відповідних розділів бази даних інформаційно-управлінської маркетингової системи, використовуючи автоматизовані інформаційно-пошукові системи та технічні засоби; ▪ складати комерційні угоди, угоди про співробітництво з діловими партнерами та здійснювати постійну роботу з клієнтами згідно з укладеними угодами, контролювати виконання договірних зобов'язань постачальниками продукції, сировини та матеріалів, використовуючи нормативно- 	<p>Організовувати діяльність аптеки із забезпечення населення лікарськими засобами та товарами аптечного асортименту</p>	<p>Нести відповідальність за виконання умов Належної аптечної практики</p>
---	---	--	--	--

	<p>кування аптечних підприємств;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ціноутворення на медикаменти; ▪ аналіз та розрахунок витрат аптеки; ▪ товарний звіт та звіт про фінансово-господарську діяльність аптеки; ▪ господарські засоби аптечних підприємств, їх класифікація; ▪ джерела фінансування обігових засобів. 	<p>правові документи та окремі положення МОЗ України.</p>		
<p>КФ 7. Здатність організувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) в аптечних закладах, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів України.</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ накази МОЗ України про порядок і правила виписування рецептів та організація їх прийому; ▪ категорії амбулаторних хворих, що отримують ліки безкоштовно та з частковою оплатою; ▪ особливості обліку рецептів і оплата лікарських засобів, що виписуються на пільгових умовах чи безкоштовно; ▪ оформлення документів щодо оплати вартості безкоштовних і пільгових рецептів; ▪ товарообіг аптечних підприємств, його характеристика, зміст, значення як економічного показника; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ оформляти документи на оплату ліків, які відпущені амбулаторним хворим безкоштовно чи на пільгових умовах; ▪ вести облік оптової та роздрібною реалізації фармацевтичної продукції у документах первинного обліку; ▪ групувати та враховувати товаро-матеріальні цінності за обліковими групами; ▪ проводити облік витрат отруйних, наркотичних та прирівнених до них речовин у спеціальних журналах; ▪ здійснювати облік руху товару, рослинної сировини, основних засобів, малоцінного інвентарю та інших активів; ▪ реєструвати рух лікарських засобів, які підлягають предметно-кількісному обліку; 	<p>Організовувати систему звітності та обліку в аптечних закладах та заповнювати відповідні документи</p>	<p>Нести відповідальність за своєчасне ведення діловодства відповідно до нормативно-правових актів України</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ методики розрахунку та обліку роздрібного, оптового і загального товарообігу; ▪ інші активи аптеки, класифікація, облік їх руху; ▪ організацію лабораторних і фасувальних робіт в аптеці, їх значення та облік; ▪ суть і значення звітності аптек, її види; ▪ розрахунок фінансових результатів діяльності аптек; ▪ характеристика товарних запасів, методики їх розрахунку; ▪ економічне значення прискорення оборотності обігових засобів; ▪ методики розрахунку фінансових результатів діяльності та витрат аптек; ▪ інвентаризацію товарно-матеріальних цінностей: нормативна база, завдання, терміни, види; ▪ документальне оформлення результатів інвентаризації; ▪ природні втрати: порядок розрахунку та норми списання; ▪ державні стандарти бухгалтерського обліку в Україні; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ документально оформляти та враховувати відпуск товарів відділам аптеки та роздрібній мережі; ▪ вести облік витрат товаро-матеріальних цінностей у відповідній документації; ▪ проводити облік лабораторних і фасувальних робіт згідно інструкцій у відповідних журналах, що визначені нормативною документацією. ▪ складати товарний звіт та звіт про фінансово-господарську діяльність аптеки та структурного підрозділу; враховуючи облікові дані, розраховувати та аналізувати для аптеки та структурного підрозділу: торгові накладення, витрати, прибуток, рентабельність, реалізовані торгові накладення, нормативи товарних запасів у днях і сумі, нормативи інших активів; ▪ проводити інвентаризацію фармацевтичних товарів та інших товаро-матеріальних цінностей, оформляти відповідні документи за їх обліком, розраховувати природну витрату; ▪ відображати на рахунках бухгалтерського обліку рух товаро-матеріальних цін- 		
--	--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ класифікацію бухгалтерських рахунків, їх кореспонденція; ▪ бухгалтерський облік руху товаро-матеріальних цінностей аптеки. 	<p>ностей аптеки, операції з обліку грошових коштів;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ заповнювати регістри бухгалтерського обліку та здійснювати аналіз господарських засобів аптеки та джерел їх створення за бухгалтерським балансом. ▪ організувати ефективний документообіг фармацевтичних закладів, контроль, систематизацію та зберігання документів; ▪ організувати заключення угод про матеріальну відповідальність з фармацевтичними працівниками. 		
<p>КФ 8. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптекних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та вироби медичного призначення відповідно до чинного законодавства України.</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ закони України про оподаткування заробітної плати; ▪ відрахування із заробітної плати; ▪ підходи до формування цін на медикаменти в Україні та за кордоном; ▪ удосконалення цінової політики на медикаменти (накази МОЗ України); ▪ особливості формування роздрібних цін на фармацевтичні товари; ▪ систему постачання аптек в умовах формування 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ проводити розрахунки прибуткового податку, відрахувань у бюджетні та позабюджетні фонди; ▪ проводити для фармацевтичних товарів та медикаментів розрахунок: роздрібних цін, митної вартості, відпускних цін аптекних складів (баз), торгових націнок; ▪ визначати тарифи за виготовлення і фасування лікарських препаратів, відображати їх в облікових документах; ▪ враховуючи запис у журналі лабораторних і фасувальних робіт, 	<p>Розраховувати та аналізувати основні економічні показники діяльності аптекних закладів</p>	<p>Нести відповідальність за результати фінансово-господарської діяльності аптекних закладів</p>

	<p>фармацев-тичного ринку України;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ особливості ціноутворення на лікарські засоби індивідуального виготовлення та напрями його удосконалення; ▪ суть і значення Таха laborum у розвитку аптечної справи; ▪ методики розрахунку та облік регіональних тарифів; ▪ порядок обліку лабораторних і фасувальних робіт та розрахунок дооцінки (уцінки); ▪ систему оплати праці аптечних працівників та розрахунок заробітної плати в умовах ринкової економіки; ▪ порядок нарахування різних видів оплат та утримань; ▪ розрахунки штатної кількості працівників та фонду споживання. 	<p>розраховувати і оформляти дооцінку (уцінку);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ розраховувати основну та додаткову заробітну плату, сум за тимчасову непрацездатність, вагітність, оплати відпусток, за роботу у святкові дні, позаурочні роботи. 		
<p>КФ 9. Здатність розробляти, впроваджувати та застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптово-посередницьких, виробничих підприємств та інших фармацевтичних</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ теоретичні основи менеджменту; ▪ функції управління. ▪ управління процесом прийняття рішень; ▪ ринкові структури управління у фармації; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Обґрунтовувати та визначати оптимальну форму господарювання, готувати засновницькі документи; ▪ визначати та формувати організаційну структуру фармацевтичного закладу, створювати положення про струк- 	<p>Використовувати основні положення менеджменту в роботі фармацевтичних організацій</p>	<p>Нести відповідальність за організацію системи управління</p>

<p>організацій відповідно до принципів Глобальної рамки FIP.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ менеджмент та успішне управління; ▪ менеджмент і підприємництво; підприємницька діяльність у фармації; ▪ організацію фармацевтичної системи як об'єкту управління; ▪ управління трудовими ресурсами; ▪ соціальна відповідальність організацій; ▪ етично-правові норми фармацевтичної діяльності; ▪ основи трудового права; ▪ економічні розрахунки продуктивності праці; ▪ розрахунки ефективності використання робочого часу; ▪ моделі, методи і підходи до прийняття управлінського рішення. 	<p>турні підрозділи, визначати їх завдання та необхідні посади;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ обґрунтовувати план організаційно-методичних та виробничих заходів, спрямованих на координацію програми діяльності, вирішення фінансових та соціальних питань, установлення напрямків використання прибутку; ▪ планувати, організувати та проводити оперативні та підсумкові виробничі наради працівників закладу (підприємства) з прийняттям відповідних управлінських рішень; ▪ вирішувати виробничі, фінансові, маркетингові та інші завдання з метою підвищення показників ефективності діяльності підприємства; ▪ здійснювати адекватний підбір кадрів з урахуванням їх професійної підготовки, ділових та особистих якостей, визначати функціонально-посадові обов'язки; ▪ приймати та звільняти працівників, контролювати порядок введення та обліку записів у трудових книжках; ▪ заключати та розривати трудовий договір, брати участь у підготовці колективного договору, оформляти відповідні організаційно-розпорядні до- 		
--	---	--	--	--

		<p>кументи;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників аптеки на основі критеріїв ефективності, аналізу витрат робочого часу та побудови моделей раціонального його використання за допомогою показників ефективності. 		
<p>КФ 10. Здатність організувати і здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною, товарно-інноваційною, ціновою, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному ринках.</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ основні положення фармацевтичного маркетингу; ▪ попит та пропозиція фармацевтичних товарів; ▪ методики маркетингового дослідження фармацевтичного ринку. ▪ асортиментну політику фармацевтичних підприємств; формування асортименту лікарських засобів; номенклатура фармацевтичного товару; ▪ маркетингові інформаційні системи, підсистеми МІС; ▪ автоматизовані інформаційно-пошукові системи, технічні засоби в управлінні; ▪ характеристика фармакологічних груп препаратів; ▪ визначення потреби в лікарських засобах; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Здійснювати сегментування ринку за демографічними, психографічними та ін. характеристиками, захворюваністю, профілем надання лікарської та медичної допомоги; ▪ аналізувати наявність лікарських засобів на конкретному сегменті ринку за асортиментною, ціновою характеристиками, за підприємствами-виробниками, визначати їх конкурентоспроможність, оформляти зведені аналітичні таблиці; ▪ аналізувати прайслисти та інші джерела маркетингової інформації фірм і підприємств-виробників лікарських засобів з метою визначення асортиментно-цінових характеристик продукції, що пропонується; ▪ проводити маркетингові дослідження окремих лікарських засобів та їх фармакотерапевтичних груп; 	<p>Здійснювати маркетингове управління асортиментною політикою фармацевтичної організації</p>	<p>Нести відповідальність за формування асортименту лікарських засобів та товарів медичного призначення</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ вибіркові методи математичної статистики, точкові і інтервальні оцінки параметрів розподілу; ▪ статистичну перевірку гіпотез, планування експерименту і дисперсійний аналіз; ▪ позиціонування фармацевтичного товару; ▪ вивчення ринку лікарських засобів; ▪ стратегію маркетингових комунікацій і стимулювання збуту фармацевтичної продукції; ▪ цінову еластичність попиту та пропозицій. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ вивчати та аналізувати вимоги та мотивації споживачів лікарських засобів та виробів медичного призначення; ▪ скласти прогнози за купівлі лікарських засобів різних фармакотерапевтичних груп; ▪ визначити та застосувати ефективні канали товаропросування фармацевтичної продукції та оформити аналітичні звіти на основі даних про їх реалізацію; ▪ розраховувати місткість ринку лікарських засобів за економічними показниками (обсяг виробництва, товарні запаси, показники експорту та імпорту) для конкретного його сегменту. 		
КФ 11. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ організаційну структуру системи фармацевтичного забезпечення в Україні, її цілі, завдання та функції; ▪ роль і місце структурних складових системи фармацевтичного забезпечення, а саме системи розподілу ЛЗ та контролю їх якості, державного управління та регулювання фармацевтичного сектору, фармацевтичної освіти і науки, у сучасному суспільстві; 	<ul style="list-style-type: none"> • визначити показники фізичної та економічної доступності фармацевтичної допомоги населенню у динаміці років, за територіальним принципом та на рівні суб'єкту господарювання; • проводити аналіз впливу основних факторів на показники фізичної й економічної доступності фармацевтичної допомоги; • проводити аналіз медико-соціальних показників розвитку окремих груп населення, 	Аналізувати показники ефективності та доступності фармацевтичної допомоги. Формулювати висновки щодо впливу соціально-економічних чинників на здоров'я населення	Нести відповідальність за забезпечення якісної фармацевтичної допомоги на рівні суб'єкта господарювання

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ організаційні та методологічні принципи визначення доступності фармацевтичної допомоги населенню, її види та фактори впливу; ▪ основні механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню; ▪ медико-соціальні показники розвитку суспільства; ▪ показники потреби фармацевтичної допомоги та підходи до визначення ступеню її задовольняння; ▪ сучасні принципи світової практики з надання фармацевтичної допомоги соціально-вразливим групам населення: дітям, жінкам, особам похилого віку, хворим на важкі та орфанні захворювання; ▪ правові та етичні норми взаємодії суб'єктів системи фармацевтичного забезпечення; ▪ основи соціальної політики держави, її механізми, методи, показники ефективності; ▪ основні принципи соціального менеджменту й маркетингу; 	<p>регіонів та суспільства в цілому;</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати показники потреби в обсягах фармацевтичної допомоги хворим на окремі нозології, а також у закладах охорони здоров'я та їх структурних підрозділах; • проводити аналіз ефективності витрат на фармацевтичну допомогу закладів охорони здоров'я з використанням клініко-економічних методів дослідження; • проводити порівняльний аналіз витрат на фармацевтичну допомогу за державними програмами з обсягами витрат на вітчизняному та світовому фармацевтичних ринках; • проводити аналіз споживання лікарських засобів у динаміці років, за територіальною ознакою, окремих груп ЛЗ та препаратів з використанням методології АТС/ДДД, яка рекомендована ВООЗ; • проводити фармако-економічний аналіз ефективності фармацевтичної допомоги соціально-вразливим верствам населення та хворим на важкі й орфанні захворювання; • проводити розрахунки та аналіз обсягів соціальних 		
--	---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ організаційну структуру, механізми функціонування систем реімбурсації вартості фармацевтичної допомоги у світовій практиці; ▪ основи соціального партнерства та соціальної відповідальності у фармації; ▪ психологічні аспекти надання фармацевтичної допомоги хворим; ▪ основи функціонування та напрями удосконалення систем фармацевтичного забезпечення у зарубіжній практиці. 	<p>пільг і гарантій в країні та їх впливу на розвиток суспільства;</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати обсяги фармацевтичної допомоги у системі реімбурсації її вартості; • проводити соціологічні та психологічні дослідження стану фармацевтичного забезпечення населення та ступеня її ефективності; • складати анкети, опитувальники та проводити обробку даних для визначення соціальних, економічних, етичних та психологічних чинників системи фармацевтичного забезпечення населення 		
<p>КФ 12. Здатність організувати, забезпечувати і проводити аналіз лікарських засобів та лікарської рослинної сировини в аптечних закладах і контрольно-аналітичних лабораторіях фармацевтичних підприємств відповідно до вимог Державної фармакопеї та інших нормативно-правових актів.</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ основні реакції органічних та неорганічних лікарських сполук. ▪ характеристику лікарської рослинної сировини та сировини тваринного походження, що містять різні групи біологічно активних речовин; ▪ методи встановлення будови органічних сполук, фізичні та фізико-хімічні методи, хімічні методи; ▪ різновиди хімічного аналізу; ▪ інструментальні ме- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Проводити якісний та кількісний експрес-аналіз діючих речовин, які входять до складу лікарських засобів, а також біологічних рідин при діагностиці гострих отруень за допомогою необхідного обладнання (рефрактометр, поляриметр та ін.). ▪ проводити ідентифікацію, визначення домішок та кількісного вмісту лікарських речовин, біологічно активних речовин лікарських рослин та отрут, виділених із біологічного матеріалу, використовуючи фізико-хімічні методи: тонкошарову хроматографію; поля- 	<p>Проводити аналіз лікарських засобів та лікарської рослинної сировини</p>	<p>Нести відповідальність за результати проведеного аналізу</p>

	<p>тоди аналізу;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ методи якісного і кількісного аналізу лікарських засобів; ▪ випробування на чистоту; ▪ державне нормування якості лікарських засобів та лікарської рослинної сировини; 	<p>риметрію, рефрактометрію, спектрофотометрію, спектроскопію, фотоелектроколориметрію, високоефективну рідинну хроматографію, газову хроматографію, флюорометрію.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ визначати кількісний вміст діючих речовин відповідно списку 1а у сировині, напівпродуктах, та готовій продукції та отрут, виділених із біологічного матеріалу, за допомогою хімічних методів; ▪ проводити статистичну обробку результатів кількісного аналізу та реєструвати результати у відповідних журналах обліку. 		
<p>КФ 13. Здатність організувати та здійснювати контроль якості лікарських засобів у відповідності з вимогами Державної фармакопеї України та належних практик, визначати способи відбору проб для контролю лікарських засобів відповідно до діючих вимог та проводити їх сертифікацію, запобігати розповсюдженню фальсифікованих лікарських засобів.</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Державне нормування якості лікарських засобів; ▪ кінетику хімічних реакцій та каталіз; ▪ швидкість хімічних реакцій та хімічну рівновагу; ▪ фізико-хімічні властивості лікарських речовин; ▪ методи якісного та кількісного аналізу лікарських речовин; ▪ аналіз лікарських форм у процесі виробництва; ▪ випробування на чистоту лікарських засобів; ▪ електрохімію; ▪ потенціометричний 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ визначати наявність сторонніх речовин (домішок) у сировині, матеріалах та готовій продукції; ▪ визначати основні фізичні характеристики лікарських речовин (температуру топлення, температуру кипіння і температуру застигання) фізичними методами; ▪ визначати основні показники готових лікарських засобів отриманих з лікарських та допоміжних речовин, візуальними та інструментальними методами: прозорість; забарвленість; рН; показник заломлення; кут обертання та густини 	<p>Здійснювати контроль якості лікарських засобів та їх сертифікацію</p>	<p>Нести відповідальність за проведення сертифікації та запобігання розповсюдженню фальсифікованих лікарських засобів</p>

	<p>аналіз;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ показники якості парентеральних, твердих, м'яких та аерозольних лікарських форм, ▪ стабільність та терміни зберігання лікарських засобів; ▪ аналіз води очищеної, високоочищеної та води ін'єкції; ▪ методи визначення мікробної контамінації лікарської сировини та готових ліків; ▪ мікрофлору ґрунту, води, повітря; ▪ методи аналізу та дослідження повітря на вміст пилу; ▪ гігієну води та водопостачання; ▪ очищення, переробка та захоронення відходів виробництва. 	<p>ну ін'єкційних розчинів,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ проводити контроль води очищеної, для ін'єкцій, отриманої з питної води, хімічними та інструментальними методами, а також інших розчинників; ▪ визначати концентрацію спирту у водно-спиртових розчинах, користуючись різними розрахунковими методами, приладами ▪ визначати основні показники скла ампул, капсул і флаконів, використовуючи необхідні прилади і обладнання. ▪ відбирати проби та зразки лікарських речовин, лікарської рослинної сировини, допоміжних матеріалів, напівфабрикатів для аналізу у тому числі на апірогенність та бактеріологічний аналіз; ▪ відбирати проби для виконання аналізу стічних вод, газових викидів до атмосферного повітря, рідких та твердих відходів на вміст шкідливих речовин і оформляти результати аналізу, вести їх облік та складати карту перевищень ГДК; ▪ оформляти відповідний паспорт якості, здійснювати вибірковий посерійний контроль готової продукції на від- 		
--	---	---	--	--

		<p>повідність її якості аналітичній документації з метою запобігання браку;</p> <ul style="list-style-type: none"> визначати стабільність лікарських засобів та виробів медичного призначення при зберіганні протягом встановлених строків придатності. 		
<p>КФ 14. Здатність здійснювати розробку методик контролю якості лікарських засобів, фармацевтичних субстанцій, лікарської рослинної сировини і допоміжних речовин з використанням фізичних, фізико-хімічних та хімічних методів контролю.</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> Якісний аналіз катіонів та аніонів; лікарські засоби неорганічної природи; елементний аналіз та аналіз за функціональними групами; функціональний аналіз органічних сполук за функціональними групами; загальні методи аналізу неорганічних та органічних лікарських сполук; хімічні титриметричні методи аналізу; хроматографічні методи ідентифікації, дослідження чистоти та кількісного вмісту лікарських засобів; поширення світла в речовині, методи люмінесцентного аналізу; оптична активність і питоме обертання. Магнітні властивості речовин; явища переносу. Реальні гази; 	<ul style="list-style-type: none"> визначати катіони і аніони діючих речовин неорганічної природи відповідно списку 1а у сировині, матеріалах, напівпродуктах та готовій продукції хімічними методами; визначати функціональні групи діючих речовин органічної природи відповідно списку 1а у сировині, матеріалах, напівпродуктах, готовій продукції; готувати титровані, робочі розчини і розчини індикаторів з хімічних реактивів та встановлювати процентну концентрацію і молярність титриметричними та фізико-хімічними методами; виявляти, використовуючи мікрохімічні та гістохімічні реакції, окремі групи біологічно активних речовин, які містяться у лікарській рослинній сировині (полісахариди, ліпіди, вітаміни, ферменти, глікозиди, фенольні сполуки, антраценпохідні, флавоноїди, 	<p>Розробляти методики контролю якості фармацевтичної продукції</p>	<p>Нести відповідальність за валідність розроблених методик контролю якості</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ гравіметричний метод аналізу; ▪ функціональний аналіз органічних сполук; ▪ основні поняття титриметричного аналізу; ▪ спектральні методи аналізу; ▪ компоненти та домішки жирних та ефірних олій, методи їх отримання. 	<p>кумарини, таніди, терпеноїди, іридоїди, ефірні олії, сапоніни, кардіостероїди, алкалоїди);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ використовуючи відповідне обладнання та вимоги аналітично-нормативної документації, визначати хімічними методами: - кислотне, ефірне число та ефірне число після ацетилювання для ефірних олій; - кислотне, ефірне, перекисне, йодне число та число омилення для жирних олій; - наявність домішок спирту; - наявність домішок жирних та мінеральних олій у ефірних оліях; - альдегідів, перекисних сполук, воску та стеринів у жирних оліях, вилучених з лікарської рослинної сировини. 		
<p>КФ 15. Здатність визначати лікарські засоби та їх метаболіти у біологічних рідинах та тканинах організму, проводити хіміко-токсикологічні дослідження з метою діагностики гострих отруєнь, наркотичного та алкогольних сп'янінь.</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ клітину та її структуру; ▪ фізико-хімічні властивості лікарських засобів неорганічної та органічної природи; ▪ біологічні об'єкти аналізу. характеристика біологічних об'єктів; ▪ класифікацію, мета- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ З урахуванням розподілу отрути в організмі, метаболізму, інших факторів вибирати біологічні об'єкти аналізу та давати оцінку отриманим результатам, використовуючи фізико-хімічні та фармакологічні особливості отруйних речовин; ▪ ізолювати з біологічного матеріалу за допомогою 	<p>Аналізувати лікарських засоби та їх метаболіти у біологічних рідинах та тканинах організму</p>	<p>Нести відповідальність за результати хіміко-токсикологічного дослідження</p>

	<p>болізм, фармакокінетику летких токсичних речовин, сполук важких металів, лікарських речовин та їх метаболітів;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ аліфатичні одноатомні та багатоатомні спирти, алкілгалогеніди; ▪ альдегіди, кетони, одноатомні феноли та органічні кислоти; ▪ групи речовин, які ізолюються із біологічного матеріалу; ▪ мінералізацію органічних лікарських сполук; ▪ титриметричні методи аналізу. ▪ сполуки важких металів (ba^{2+}, pb^{2+}, mn^{2+}, cr^{2+}, ag^+, cu^+, cd^{2+}, sb^{3+}, as^{3+}, bi^{3+}, zn^{2+}, hg^{2+}, ta^{2+}); ▪ хімічні та інструментальні методи аналізу. якісний і кількісний аналіз; ▪ пестициди з групи похідних фосфорних кислот (ФОС), хлорорганічних сполук (ХОС). похідні карбамінової кислоти, піретроїди, похідні фенолу, ртутьорганічні пестициди. 	<p>відповідного обладнання та існуючих інструкцій:</p> <p>леткі токсичні речовини; сполуки важких металів із застосуванням загальних та часткових методів мінералізації; лікарські речовини та їх метаболіти (ізолювати, очищати, концентрувати); пестициди використовуючи оптимальні методи очищення виділених речовин;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ здійснювати експертизу алкогольного та наркотичного сп'янінь 		
<p>КФ 16. Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та виробів медичного при-</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Класифікацію лікарських засобів та лікарських форм; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Забезпечувати відповідні умови зберігання отруйних, наркотичних та прирівняних до них лікарських засобів, а також 	<p>Проводити постійний моніторинг належного зберігання лікарських засобів та виробів медич-</p>	<p>Нести відповідальність за зберігання лікарських засобів та виробів медичного</p>

<p>начення відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ накази МОЗ України щодо отримання, зберігання та видачі отруйних, наркотичних і прирівняних до них лікарських засобів; ▪ фізико-хімічні властивості лікарських речовин. Види тари, закупорювальних засобів і пакувальних матеріалів, які використовуються у медицині та фармації; ▪ накази МОЗ України про організацію зберігання в аптечних закладах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення; ▪ умови зберігання отруйної та сильнодіючої лікарської рослинної сировини; ▪ загальні вимоги до зберігання лікарських засобів в аптеках; ▪ правила зберігання лікарських речовин з різними фізико-хімічними властивостями; ▪ фармакологічні властивості лікарських засобів; ▪ стабільність та терміни зберігання лікарських засобів. 	<p>лікарських форм з ними;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ забезпечувати умови для запобігання небажаних наслідків, враховуючи можливий вплив умов зберігання на якість товарів аптечного асортименту, лікарської рослинної сировини та виробів медичного призначення; ▪ контролювати умови зберігання сировини та матеріалів на підприємствах фармацевтичного профілю; ▪ визначати стабільність лікарських засобів та виробів медичного призначення при зберіганні протягом встановлених строків придатності; ▪ перевіряти ліки, у яких скінчився строк придатності на можливість подовження строку їх подальшого застосування у медичній практиці, оформляти відповідний паспорт якості. 	<p>ного призначення на підприємствах фармацевтичного профілю</p>	<p>призначення відповідно до Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я</p>
<p>КФ 17. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосу-</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ небажані/побічні фармакологічні ефекти лі- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Збирати, розпізнавати та ідентифікувати з різних джерел, аналізувати та інтерп- 	<p>Формувати висновки на підставі аналізу інформа-</p>	<p>Нести відповідальність за аналіз інформації про ефектив-</p>

<p>вання населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристик, а також суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого.</p>	<p>карських засобів;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ принципи клінічної, лабораторної та інструментальної оцінки ефективності/неефективності та безпеки лікарських засобів; ▪ принципи роботи системи фармаконагляду та реєстрації даних про побічну реакцію та/або відсутність ефективності лікарського засобу при його медичному застосуванні. 	<p>ретувати інформацію про побічну реакцію та/або відсутність ефективності лікарського засобу;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ заповнювати карту-повідомлення для надання пацієнтом та/або його представником інформації про побічну реакцію та/або відсутність ефективності лікарського засобу при його медичному застосуванні. 	<p>ції щодо побічної дії ліків</p>	<p>ність та безпечність лікарських засобів</p>
<p>КФ 18. Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування.</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ хімічну будову лікарських засобів; ▪ основні групи біологічно активних речовин лікарської рослинної сировини; ▪ зв'язок “хімічна будова – фармакологічна дія”; ▪ механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування ліків; ▪ характерні ознаки певних фармакологічних та фармакотерапевтичних груп; ▪ клініко-біофармацевтичні особливості різних лікарських форм; ▪ нові лікарські форми пролонгованої дії. Терапевтичні системи доставки лікарських засобів; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Проводити порівняльну характеристику лікарських засобів відповідно списку 16 з урахуванням хімічної будови, механізму дії та фармакологічних властивостей з метою визначення переваг та недоліків окремих препаратів ▪ надавати порівняльну характеристику оригінальним (інноваційним) лікарським засобам (брендам) та їх копіям – генеричним лікам, керуючись даними клініко-фармакологічних досліджень, фармакоеконімічних показників та інформаційною базою даних про лікарські засоби для обґрунтування оптимального вибору лікарського препарату; ▪ визначати переваги та недоліки тієї чи іншої лікарської форми конкретних лікарських 	<p>Отримувати необхідну інформацію з визначених джерел для забезпечення умов надання якісної та безпечної фармацевтичної допомоги</p>	<p>Нести відповідальність за обґрунтованість управлінських рішень щодо поліпшення якості фармацевтичної допомоги</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ характеристика видів дії та шляхів введення лікарських препаратів; ▪ вплив ендогенних чинників (генетичні, вікові та статеві анатомо-фізіологічні особливості людини, захворювань окремих органів і систем) на фармакокінетику та фармакодинаміку (фармакологічні та токсикологічні властивості) ліків; ▪ основи фармакогенетики. Роль спадкової (генетичної) патології в механізмах індивідуальної переносимості ліків; ▪ основи хронофармакології. Вплив природних та циркадних ритмів людини на терапевтичну ефективність ліків; ▪ взаємодію лікарських речовин та їжі на етапах всмоктування, метаболізму та виведення; ▪ поняття про біоеквівалентність лікарських препаратів та принципи їх клінічного вивчення; ▪ поняття про оригінальні (інноваційні) препарати та генерики. Вимоги, що ставляться до генеричних лікарських засобів; 	<p>ких препаратів різних фармакологічних груп з урахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакологічних особливостей лікарського засобу, а також анатомо-фізіологічних особливостей хворого (вік, стать, фізичний стан та ін.);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ визначати вплив факторів, які залежать від стану і особливостей організму людини (фізіологічні, патологічні тощо) на процеси всмоктування, розподілу, депонування, метаболізму та виведення лікарського засобу, ґрунтуючись на результатах опитування та анамнезі хворого; ▪ на основі анатомо-фізіологічних особливостей людини, фармакологічних властивостей лікарських препаратів та лікарських форм визначати оптимальний режим введення ліків (час, кратність, тривалість); ▪ визначати можливий вплив їжі на фармакокінетичні та фармакологічні властивості лікарських засобів (час та кількість всмоктування, тривалість дії, шлях виведення, можливість прояву небажаної дії та ін.) для підвищення ефективності та зменшення побічних 		
--	---	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ сучасні схеми та напрямки фармакотерапії найбільш поширених хвороб; ▪ явища, що виникають при повторному та тривалому прийомі лікарських засобів; ▪ фармакологічні групи лікарських засобів, які можуть викликати лікарську залежність та механізми її розвитку; ▪ основні конституціональні типи людини та їх аномалії; ▪ особливості функціонування органів та систем при типових патологічних процесах; ▪ клінічні прояви (симптоми та синдроми) захворювань, за якими призначаються лікарські засоби; ▪ біохімічний склад їжі; біохімію ферментів. 	<p>ефектів;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ на основі фармакологічних і токсикологічних властивостей лікарських засобів визначати можливі негативні ефекти ліків (прояви алергії, гематотоксична і гепатотоксична дія, виникнення звикання та пристрасті тощо) для проведення заходів щодо їх запобігання. 		
<p>КФ 19. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях.</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Причини виникнення невідкладних станів. ▪ Основні клінічні прояви невідкладних станів. ▪ Алгоритм надання домедичної допомоги при невідкладних станах. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ визначати ознаки хвороб та патологічних станів, що потребують обов'язкового втручання лікаря, які не підлягають усуненню на етапі домедичної допомоги в умовах аптечного закладу або виробництва та вживати необхідні заходи (знеболювання та накладення джугу тощо) на дого- 	<p>Формувати висновки щодо стану постраждалого на підставі попереднього огляду. Взаємодія з фахівцями практичної медицини</p>	<p>Нести відповідальність за послідовність та своєчасність домедичної допомоги</p>

		<p>спітальному етапі;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ накладати різні види бинтових пов'язок, асептичну пов'язку; ▪ здійснювати тимчасову зупинку кровотеч; ▪ проводити транспортну іммобілізацію за допомогою стандартних шин та підручних засобів; ▪ оцінювати функціональний стан пацієнта (вимірювати АТ, ЧСС, ЧДР та ін.); ▪ надавати першу домедичну допомогу при опіках та відмороженнях, травмах, стенокардії, інфаркті міокарду, нападі бронхіальний астмі, інсульті, гіпер- та гіпоглікемічній комі, нападі епілепсії, шоці, отруєннях, укусах комах та тварин, раптових пологах тощо, використовуючи прості маніпуляції (внутрішньом'язові, підшкірні ін'єкції, накладення пов'язок); ▪ надавати першу домедичну допомогу при отруєнні лікарськими засобами або хімічними реактивами та отруйними рослинами. 		
КФ 20. Здатність здійснювати консультування та фармацевтичну опіку під час вибору та відпуску безрецептурного лікар-	Знати: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Симптоми та синдроми, варіанти перебігу захворювань, за якими можливе застосування безрецептурних 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ надавати консультації з питань використання нових лікарських форм; ▪ надавати консультації з питань раціонального викорис- 	Надавати консультативну допомогу та здійснювати фармацевтичну опіку при відпуску безрецептурного лікарського засобу.	Нести відповідальність за здійснення фармацевтичної опіки при відпуску безрецептурних лікарських

<p>ського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу.</p>	<p>ліків;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ нормативні документи, що регламентують випуск безрецептурних препаратів; ▪ фармакодинаміку та фармакокінетику безрецептурних ліків; ▪ хронофармакологічні особливості безрецептурних ліків; ▪ вплив інгредієнтів їжі на фармакодинаміку та фармакокінетику безрецептурних ліків; ▪ види дії та шляхи введення лікарських засобів; ▪ фармакокінетичні та біофармацевтичні фактори, що впливають на вибір лікарської форми; ▪ клінічні аспекти вибору раціональної лікарської форми; ▪ методики використання сучасних трансдермальних, інгаляційних, пероральних, лікарських форм; ▪ критерії ефективності терапії безрецептурними ліками; ▪ деонтологічні аспекти взаємовідносин провізор-хворий. 	<p>тання безрецептурних лікарських засобів різних фармакотерапевтичних груп (прояви клінічної дії, спосіб і час приймання, взаємодія з їжею та ін.);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ надавати інформацію про режим, терміни та вимоги до зберігання лікарських засобів різних лікарських форм в домашніх умовах відповідно до списку 4, використовуючи знання хімічних, фізико-хімічних, властивостей; ▪ надавати інформацію про сумісність, показання та протипоказання застосування лікарських засобів враховуючи їх біофармацевтичні, фармакокінетичні та фармакодинамічні властивості. 		<p>засобів</p>
<p>КФ 21. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед на-</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нормативну базу стратегії держави в боротьбі 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Організовувати науково-практичні семінари для медперсоналу та читання лекцій 	<p>Проводити профілактичну роботу та вживати протиепідемічні заходи з</p>	<p>Нести відповідальність за якість і своєчасність профілактич-</p>

<p>селення з метою профілактики поширених захворювань внутрішніх органів, попередження небезпечних інфекційних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.</p>	<p>із небезпечними інфекційними (туберкульоз, ВІЧ-інфекція) та паразитарними хворобами;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ фактори зовнішнього середовища та ендемічні чинники, які сприяють поширенню захворювань внутрішніх органів, небезпечних інфекційних (туберкульоз, ВІЧ-інфекція тощо) та паразитарних хвороб; ▪ характеристику та клінічні ознаки поширених захворювань внутрішніх органів, небезпечних інфекційних (туберкульоз, ВІЧ-інфекція тощо) та паразитарних хвороб; ▪ хімічну структуру лікарських препаратів для лікування поширених захворювань внутрішніх органів небезпечних інфекційних та паразитарних хвороб; ▪ сучасні фармакотерапевтичні схеми лікування небезпечних інфекційних та паразитарних хвороб; ▪ Клініко-фармакологічну характеристику лікарських препаратів для лікування небезпечних інфекційних та паразитарних хвороб; ▪ клініко-фармацевтич- 	<p>для населення з питань раціонального використання лікарських препаратів, лікарської рослинної сировини, шкідливості зловживання наркотичними та сильнодіючими ліками, заходів запобігання виникненню залежності від ліків;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ збирати та систематизувати дані про фармакологічні властивості, фармакоеконімічні особливості традиційних, оригінальних, генеричних та нових лікарських препаратів, які надходять в Україну, для створення інформаційних листків, бюлетенів тощо; ▪ складати інформаційні повідомлення для лікарів та молодших спеціалістів фармації про нові лікарські засоби та нові показання до застосування відомих лікарських препаратів, дані автоматизованих інформаційних систем та ін.); ▪ готувати та систематизувати рекламно-інформаційні матеріали за розрахунками фінансово-економічних показників до постійно діючих та тематичних виставок лікарських засобів, до проведення презентацій, симпозіумів, конференцій, проводити їх та оцінювати ефективність. 	<p>метою попередження захворювань</p>	<p>них та протиепідемічних заходів</p>
--	--	--	---------------------------------------	--

	<p>ну характеристику лікарських форм препаратів для лікування небезпечних інфекційних та паразитарних хвороб;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ умови раціонального застосування лікарських препаратів для лікування небезпечних інфекційних та паразитарних хвороб; ▪ поняття про профілактичне щеплення та туберкулінодіагностику; ▪ принципи складання фармацевтичної інформації та створення інформаційної продукції.			
--	---	--	--	--

СПИСОК №1А
ЗАСОБИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА НЕРВОВУ СИСТЕМУ
Засоби, що впливають на центральну нервову систему
Засоби, що пригнічують центральну нервову систему
Седативні засоби

1. Натрію і калію броміди

Снодійні засоби

Похідні барбітурової кислоти

1. Барбітал

2. Фенобарбітал

3. Пентобарбітал

Похідні 1,4-бензодіазепіну

4. Нітрозепам

5. Флунітразепам

Похідні різних хімічних груп

6. Бромізовал

7. Золпідему тартрат

8. Зопіклон

Анальгетики

Наркотичні анальгетики

Похідні фенантренизохіноліну природного походження та їх напівсинтетичні аналоги

9. Морфіну гідрохлорид

10. Кодеїн

11. Етилморфіну гідрохлорид

12. Кодеїну фосфат

Синтетичні наркотичні анальгетики

13. Тримеперідину гідрохлорид

14. Фентаніл

15. Трамадолу гідрохлорид

Ненаркотичні анальгетики

анальгетики – антипіретики

Похідні п-амінофенолу

16. Парацетамол

Похідні піразолону

17. Феназон

18. Метамізолу натрієва сіль

нестероїдні протизапальні засоби (НПЗЗ)

Похідні піразолідиндіону

19. Фенілбутазон

Похідні кислоти саліцилової

20. Натрію саліцилат

21. Кислота ацетилсаліцилова

22. Метилсаліцилат

Похідні о-амінобензойної (антранілової) кислоти

23. Кислота мефенамінова

Похідні індолілоцтової кислоти

24. Індометацин

Похідні фенілоцтової кислоти

25. Натрію диклофенак

Похідні фенілпропіонової кислоти

26. Кетопрофен

27. Ібупрофен

Похідні бензотіазину

28. Піроксикам

29. Мелоксикам

Похідні інших хімічних груп

30. Німесулід

31. Диметилсульфоксид

Нейролептики

Похідні фенотіазину

32. Хлорпромазину гідрохлорид

33. Перфеназин

34. Левомепромазину гідрохлорид

35. Трифлуоперазину гідрохлорид

Похідні бутирофенону

36. Галоперидол

37. Дроперидол

Транквілізатори

38. Хлордіазепоксид

40. Оксазепам

39. Діазепам

41. Феназепам

Протисудомні засоби

Протиепілептичні засоби

42. Бензобарбітал
44. Фенітоїн
46. Вальпроєва кислота
43. Примідон
45. Карбамазепін

Препарати, які здатні усувати судоми різного походження

47. Хлоралгідрат

Засоби для лікування паркінсонізму

Холінолітичні препарати

48. Тригексифенідилу гідрохлорид
(циклодол)
49. Дифенілтропіну гідрохлорид
(тропацин)

Дофамінергічні препарати

50. Леводопа
51. Амантадин

Засоби для наркозу

Засоби для інгаляційного наркозу

52. Ефір для наркозу
53. Галотан

Засоби для неінгаляційного наркозу

54. Тіопентал-натрій
55. Кетаміну гідрохлорид

Засоби, що стимулюють центральну нервову систему

Психостимулятори

Алкалоїди – похідні ксантину

56. Кофеїну моногідрат
57. Кофеїн-бензоат натрію

Похідні фенілалкіламінів

58. Амфетаміну сульфат

Аналептики

59. Камфора
60. Нікетамід

Ноотропні препарати

61. Пірацетам
62. Гама-аміномасляна кислота
63. Натрію оксibuтират

Антидепресанти

64. Амітриптиліну гідрохлорид
65. Іміпраміну гідрохлорид

Засоби, що впливають на периферичну нервову систему

Засоби, що впливають на аферентну іннервацію

Препарати для місцевої анестезії

Естери п-амінобензойної кислоти

66. Бензокаїн
67. Тетракаїну гідрохлорид
68. Прокаїну гідрохлорид

Похідні ацетанлідів

69. Лідокаїну гідрохлорид

Ариламід пїперидинкарбонових кислот

70. Бупівакаїну гідрохлорид
71. Артикаїну гідрохлорид

Антацидні, обволікаючі та в'язучі засоби

Препарати алюмінію

72. Алюмінію гідроксид

Препарати магнію

73. Магнію оксид
74. Магнію карбонат основний

Препарати бісмуту

75. Бісмуту нітрат основний
76. Бісмуту субцитрат

Адсорбуючі засоби

77. Вугілля активоване

Протикашльові засоби периферичної дії

78. Преноксдіазин
79. Ацетиламінонітропропоксибензен

Відхаркувальні засоби

Препарати, що стимулюють відхаркування

80. Терпінгідрат
81. Натрію бензоат

Муколітичні засоби

82. Ацетилцистеїн
83. Амброксолу гідрохлорид

Подразнювальні засоби

84. Ментол рацемічний
Засоби, що переважним чином впливають на еферентний відділ нервової системи
Засоби, що діють на холінорецептори
Холіноміметики

86. Пілокарпіну гідрохлорид
Антихолінестеразні засоби
Антихолінестеразні препарати зворотної дії
87. Неостигміну метил сульфат
Антихолінестеразні препарати незворотної дії

88. Армін
Холіноблокатори (холінолітики)

м-Холіноблокатори

89. Атропіну сульфат
90. Скополаміну гідробромід

91. Платифіліну гідротартрат

н-Холіноблокатори

92. Пахікарпіну гідройодид
93. Гексаметонію бензосульфонат

Засоби, що діють на адренорецептори

Адреноміметики

94. Епінефрін
95. Норепінефрін
96. Фенілефрину гідрохлорид
97. Ксилометазолін
98. Ефедрину гідрохлорид
99. Нафазоліну нітрат
100. Клонідину гідрохлорид
101. Сальбутамол
102. Фенотерол

Адреноблокатори (адренолітики)

103. Пропранололу гідрохлорид
104. Атенолол

Антигістамінні засоби

105. Дифенгідраміну гідрохлорид
108. Хлоропірамін
106. Клемастін
109. Лоратидін
107. Прометазину гідрохлорид
110. Мебгідролін

ЗАСОБИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ОРГАНИ І ТКАНИНИ

Лікарські речовини з групи гормонів, їх аналоги та антагоністи

Гормони, похідні амінокислот

Гормони щитовидної залози

Препарати, які застосовують при гіпофункції щитовидної залози

111. Левотироксину натрієва сіль
112. Ліотироніну натрієва сіль
113. Калію іодид

Препарати, які застосовують при гіперфункції щитовидної залози.

114. Тіамазол

Гормони-білки

Гормони підшлункової залози

115. Інсулін

Синтетичні цукрознижуючі засоби

Похідні сульфонілсечовини

116. Хлорпропамід
117. Глібенкламід

Бігуаніди

118. Метформіну гідрохлорид

Гормони стероїдної структури

Гормони кори надниркових залоз та їх синтетичні аналоги

Мінералокортикостероїди

119. Дезоксикортон

Глюкокортикостероїди

120. Кортизону ацетат
121. Гідрокортизону ацетат

Синтетичні аналоги глюкокортикостероїдів

122. Преднізолон
123. Дексаметазон, тріамцинолон
124. Флюметазону півалат
флюоцинолону ацетоні

Жіночі статеві гормони та їх синтетичні аналоги

Естрогенні гормони

125. Естрадіолу дипропіонат
127. Діетилстільбестрол, гексестрол
Гестагенні гормони

128. Прогестерон, етистерон

Андрогенні гормони та їх напівсинтетичні аналоги

129. Тестостерону пропіонат
130. Метилтестостерон

Напівсинтетичні та синтетичні анаболічні засоби

- Метандієнон, нандролону фенілпропіонат
нандролону деканоат, метандріол

Лікарські речовини з групи вітамінів

Лікарські речовини з групи водорозчинних вітамінів

Кислота аскорбінова	Кальцію пангамат
Кальцію пантотенат	Кислота нікотинаова
Нікотинамід	Піридоксину гідрохлорид
Тіаміну гідробромід та гідрохлорид	Фосфотіамін, кокарбоксілаза
Кислота фолієва	Рибофлавін
Метотрексат	Рутозиду тригідрат
Ціанокобаламін	

Лікарські речовини з групи жиророзчинних вітамінів

Ретинолу ацетат	Ергокальциферол
129. Менадіон натрій бісульфіт	Токоферолу ацетат

Засоби, що впливають на видільну систему

Салуретики

129. Хлортіазид, гідрохлортіазид	130. Фуросемід
131. Індапамід	Кислота етакринова

Антагоністи альдостерону (калійзберігаючі)

132. Спіронолактон

Осмотичні діуретики

133. Калію ацетат

Діуретики – похідні ксантину

134. Амонію хлорид	Амінофілін
129. Теофілін, теобромін	

Засоби, що впливають на серцево-судинну систему

Кардіотонічні засоби (серцеві глікозиди)

130. Дигоксин

Антиангіральні засоби

Нітровоазодилітатори

131. Гліцерину тринітрату розчин	Пентаеритритилу тетранітрат

Антагоністи кальцію

132. Ніфедипін	134. Верапамілу гідрохлорид
133. Амлодипін	

Антиаритмічні засоби

135. Прокаїнамідну гідрохлорид	Аміодарон

Антиатеросклеротичні засоби

136. Симвастатин, аторвастатин

Антиоксиданти.

137. Метіонін	138. Кислота глутамінова
139. Гліцин	

Антигіпертензивні засоби

Інгібітори ангіотензинперетворюючого ферменту (АПФ)

140. Каптоприл	141. Еналаприлу малеат

Спазмолітичні засоби

142. Папаверину гідрохлорид	143. Дротаверину гідрохлорид
144. Бендазол	145.

Засоби, що використовуються для корекції кислотно-основного стану і іонної рівноваги в організмі

146. Натрію гідрокарбонат
147. Кислота хлористоводнева

148. Солі кальцію (кальцію хлорид, глюконат)

Плазмозаміщуючі та детоксикаційні засоби

149. Натрію хлорид

Препарати, що стимулюють метаболічні процеси

150. Метилурацил

151. Заліза сульфат

ЗАСОБИ АНТИМІКРОБНОЇ ДІЇ

Хіміотерапевтичні засоби

Антибіотики

Тетрацикліни

152. Тетрациклін

153. Окситетрациклін

154. Доксидикліну гідрохлорид

155. Метацикліну гідрохлорид

Хлорамфеніколи

156. Хлорамфенікол

158. Хлорамфеніколу стеарат

157. Хлорамфеніколу сукцинат розчинний

Пеніциліни

159. Бензилпеніциліну натрієва
(калієва) сіль

161. Феноксиметилпеніцилін

162. Оксациліну натрієва сіль

160. Ампіциліну натрієва сіль

163. Карбеніциліну динатрієва сіль

164. Амоксициліну тригідрат

Цефалоспорины

165. Цефалексин, цефазоліну натрієва сіль

166. Цефуросим, цефокситин

167. Цефтріаксону натрієва сіль, цефотаксиму натрієва сіль

168. Цефепім, цефпіром

Карбопенемі

169. Іміпінем

Антибіотики - аміноглікозиди

170. Стрептоміцину сульфат

171. Канаміцину моносольфат

172. Гентаміцину сульфат

Антибіотики – макроліди

173. Еритроміцин

174. Олеандоміцин

Лінкозаміди

175. Лінкоміцину гідрохлорид

Полієнові антибіотики глікозидоподібної структури

176. Ністатин

Антибіотики - анзаміцини

177. Рифампіцин

Протипухлинні антибіотики

178. Олівоміцин

179. Брунеоміцин

180. Рубоміцину гідрохлорид

Синтетичні хіміотерапевтичні засоби

Похідні аміду сульфанілової кислоти

181. Сульфаніламід

183. Ко-тримоксазол

182. Сульфацетамід натрію

184. Салазодин

185. Салазопіридазин

186. Сульфетідол

187. Сульфатіазол

188. Сульфадиметоксин

189. Сульфадимідин

190. Сульфаметоксипіридазин

191. Сульфаметоксипіразин

192. Сульфаметоксазол

193. Фталілсульфатіазол

Похідні нітрофурану

194. Нітрофурал

195. Нітрофурантоїн

196. Фуразолідон

Похідні нітроїмідазолу

197. Метронідазол

Похідні 8-гідроксихіноліну

198. Хінозол

199. Нітроксолін

Похідні нафтирідину та хінолонкарбонових кислот

200. Кислота налідиксова

201. Кислота оксолінова

202. Офлоксацин

203. Норфлоксацин.

204. Ципрофлоксацину гідрохлорид

205. Ломефлоксацину гідрохлорид

206. Пефлоксацин

Протитуберкульозні препарати

Похідні гідразиду ізонікотинової кислоти

207. Ізоніазид

208. Фтивазид

209. Опініазид

210. Опініазид розчинний

Похідні піразину

211. Піразинамід

Похідні аліфатичних амінів.

212. Етамбутолу гідрохлорид

Похідні n-аміносалицилової кислоти

213. Натрію парааміносалицилат

214. Кальцію бензамідосалицилат

Тіоаміди ізонікотинової кислоти

215. Етіонамід

Противірусні препарати

Аналоги нуклеозидів

216. Ацикловір

Похідні адамантану

217. Ремантадин

Противірусні препарати інших хімічних груп

218. Оксолін

219. Осельтамівір

220. Амізон

221. Арбідол

Інтерферони

Лікарські засоби для лікування онкологічних захворювань

222. Циклофосфамід

223. Тіотепа

224. Бусульфан

225. Меркаптопурин

226. Флуорурацил

227. Тегафур

Протималярійні засоби

228. Хініну гідрохлорид

229. Хініну дигідрохлорид

230. Хініну сульфат

231. Хлорохін

232. Квіноцид

Антисептики і дезінфікуючі засоби

Галогени та галогеновмісні засоби

233. Хлорамін

234. Йод

235. Розчин йоду спиртовий 5,10%

236. Трийодметан

Окиснювачі

237. Водню пероксиду розчин 3, 30%

238. Калію перманганат

Кислоти і луги

239. Кислота бензойна

240. Кислота саліцилова

241. Кислота борна

242. Натрію тетраборат

Солі важких металів

243. Аргентуму нітрат

244. Купрумсульфат пентагідрат

245. Цинку оксид

246. Цинку сульфат гептагідрат

247. Ртуті дихлорид

Альдегіди

248. Формальдегіду розчин 35%

249. Метенамін

Спирти

250. Етанол 96%

Феноли

251. Фенол

252. Резорцин

253. Фенілсаліцилат

Барвники

254. Етакридину лактат

255. Діамантовий зелений

Детергенти

256. Етоній

257. Декаметоксин

Лікарські речовини Сульфору

258. Сірка для зовнішнього застосування

СПИСОК № 1Б

1. Засоби, що впливають на нервову систему

1. Амїтриптилін	16. Клозапін
2. Артикаїн	17. Корвалол
3. Афобазол	18. Кофеїн-бензоат натрію
4. Вальпроева кислота, вальпроат натрію	19. Ламотриджин
5. Галоперидол	20. Леводопа
6. Гідазепам	21. Лідокаїн
7. Гіперицин	
8. Гопантенат кальцію	22. Мелатонін
9. Діазепам	23. Настойка кореневищ з коренями валеріани
10. Доксиламін	24. Настойка кореня женьшеню
11. Дроперидол	25. Натрію бромід
12. Етилметилгідроксипіридину сукцинат (Мексидол)	26. Натрію оксибутират
13. Зопіклон	27. Нікетамід
14. Карбамазепін	28. Нітразепам
15. Кетамін	29. Пантокрин

30. Пирацетам	38. Фенібут
31. Прамірацетам	39. Фенітоїн
32. Прокаїну г/х	40. Фенобарбітал
33. Пропофол	41. Флуоксетин
34. Рисперидон	42. Хлорпромазин
35. Сульфокамфокаїн	43. Циталопрам
36. Толперизон	
37. Тригексифенідилу г/х	

2. Наркотичні, ненаркотичні, нестероїдні протизапальні засоби

44. Ацетилсаліцилова кислота	52. Морфіну г/х
45. Буторфанолу тартрат	53. Німесулід
46. Диклофенак натрію	54. Омнопон
47. Ібупрофен	55. Парацетамол
48. Індометацин	56. Трамадол
49. Кодеїну фосфат	57. Тримепіридин
50. Мелоксикам	58. Фентаніл
51. Метамізол натрію	59. Целекоксиб

3. Холінотропні засоби

60. Азаметонію бромід	66. Пірензепін
61. Атропіну сульфат	67. Платифіліну гідротартрат
62. Донепезил	68. Суксаметонію йодид
63. Неостигміну метилсульфат	69. Тропікамід
64. Пілокарпіну г/х	70. Цитизин
65. Піпекуроній	

4. Адренотропні засоби

71. Бісопролол	76. Празозин
72. Добутамін	77. Пропранолол
73. Епінефрину г/х (Адреналіну г/х)	78. Сальбутамол
74. Ксилометазолін	79. Тамсулозин
75. Метопролол	80. Фенілефрину г/х

5. Протиалергійні засоби

81. Дифенгідраміну г/х	84. Левоцетиризин
82. Кальцію хлорид	85. Лоратадин
83. Кромогліцієва кислота	86. Фенспірид

6. Засоби, що впливають на аферентний відділ нервової системи

87. Вугілля активоване	90. Ментол
88. Кора дубу	91. Насіння гірчиці
89. Листя шавлії	

7. Засоби, що впливають на шлунково-кишковий тракт

92. Алюмінію гідроксид + Магнію гідроксид (Алмагель)	101. Комбінації, що містять <i>Lactobacillus</i> <i>sp.</i> , <i>Bifidobacterium sp.</i>
93. Алохол	102. Лоперамід
94. Апротинін	103. Метоклопрамід
95. Бісакодил	104. Мізопростол
96. Вісмуту субцитрат колоїдний	105. Натрію пікосульфат
97. Аргінін глутамат (Глутаргін)	106. Омепразол
98. Домперидон	107. Ондансетрон
99. Дротаверину г/х	108. Панкреатин (Мезим, Креон)
100. Есенціальні фосфоліпіди (Есенциале)	109. Пантопразол

110. Сілімарин
111. Тіотриазолін
112. Урсодезоксихолева кислота
113. Фамотидин
114. Фламін

8. Засоби, що впливають на дихальну систему

115. Амброксол
116. Амінофілін
117. Ацетилцистеїн
118. Беклометазон
119. Глауцин
120. Екзосурф
121. Іпратропію бромід
122. Монтелукаст натрію
123. Оксиметазолін
124. Фенотерол

9. Засоби, що впливають на серцево-судинну систему

125. Аміодарон
126. Амлодипін
127. Калію, магнію аспарагінат (Аспаркам, Панангін)
128. Верапаміл
129. Гліцеролу тринітрат
130. Дигоксин
131. Доксазозин
132. Еналаприл
133. Івабрадин
134. Ізосорбід динітрат
135. Каптоприл
136. Карведилол
137. Клонідин
138. Корвітин
139. Лізиноприл
140. Ловастатин
141. Лозартан калію
142. Магнію сульфат
143. Мельдоній
144. Ментол у ментиловому естері бромізо-валеріанової кислоти (Валідол)
145. Метилдопа
146. Молсидомін
147. Небіволлол
148. Ніфедипін
149. Норматенс
150. Папаверину г/х
151. Прокаїнамід
152. Раунатин
153. Строфантин
154. Триметазидин
155. Фенофібрат

10. Сечогінні, уроантисептики та протиподагричні засоби

156. Алопуринол
157. Ацетазоламід
158. Блемарен
159. Гідрохлортиазид
160. Леспенефрил
161. Листя мучниці
162. Манітол
163. Спіронолактон
164. Уролесан
165. Фуросемід

11. Гормональні препарати, антагоністи гормонів та синтетичні гіпоглікемічні засоби

166. Акарбоза
167. Будесонід
168. Гідрокортизон
169. Глібенкламід
170. Гліклазид
171. Даназол
172. Дезоксикортикостерону ацетат (ДО-КСА)
173. Дексаметазон
174. Десмопресин
175. Естрон
176. Етинілестрадіол + дісногест (Жанін)
177. Інсулін
178. Левоноргестрел
179. Левотироксин
180. Мерказоліл
181. Метформін
182. Міфепристон
183. Мометазону фуроат
184. Нандролон
185. Норетистерон (Примолют-Нор)
186. Окситоцин
187. Паратиреоїдин
188. Преднізолон
189. Прогестерон
190. Розиглітазон
191. Тамоксифен
192. Тестостерону пропіонат
193. Три-регол
194. Фінастерид

12. Вітамінні засоби та препарати для лікування остеопорозу

195. Аскорбінова кислота	201. Нікотинова кислота
196. Алендронат натрію	202. Піридоксину г/х
197. Вікасол	203. Тіаміну г/х
198. Ергокальциферол	204. Токоферолу ацетат
199. Золедронова кислота	205. Фолієва кислота
200. Кальцію карбонат	206. Цианкобаламін

13. Засоби, що впливають на мозковий кровообіг, протимігренозні препарати

207. Вінпоцетин	210. Суматриптан
208. Німодипін	211. Циннаризин
209. Ніцерголін	212. Цитиколін

14. Засоби, що впливають на систему крові

213. Альтеплаза	222. Заліза фумарат
214. Амінокапронова кислота	223. Клопідогрел
215. Аценокумарол	224. Метилурацил
216. Варфарин	225. Молграмостим
217. Гепарин	226. Надропарин кальцію
218. Дипіридамомл	227. Пентоксифілін
219. Еритропоетин рекомбінантний	228. Стрептокіназа
220. Заліза гідроксид-полімальтоз-ний комплекс	229. Тиклопідин
221. Заліза сульфат	230. Феніндіон
	231. Фібринолізин

15. Імуномодулятори

232. Бендазол	234. Інтерферон пегільований
233. Інтерферон альфа	235. Тилорон

16. Антитоксичні засоби, антидоти

236. Декстроза (Глюкоза)	239. Протаміну сульфат
237. Дефероксамін	240. Унітіол
238. Налоксон	241. Флумазеніл

17. Антибактеріальні засоби

242. Азитроміцин	260. Ніфуроксазид
243. Азтреонам	261. Піпемідова кислота
244. Амікацину сульфат	262. Рифампіцин
245. Амоксицилін + клавуланат	263. Рокситроміцин
246. Бензилпеніциліну натрієва, прокаїнова солі	264. Стрептоміцин
247. Ванкоміцин	265. Сульфаметоксазол + триметоприм
248. Гентаміцин	266. Сульфасалазин
249. Доксициклін	267. Сульфацил натрію
250. Етамбутол	268. Тетрацикліну г/х
251. Ізоніазид	269. Тікарцилін
252. Іміпенем + циластатин	270. Фосфоміцин
253. Карбеніцилін	271. Фталілсульфатіазол
254. Кларитроміцин	272. Фузафунгін
255. Левофлоксацин	273. Хлорамфенікол
256. Лінезолід	274. Цефазолін
257. Лінкоміцин	275. Цефіпім
258. Моксифлоксацин	276. Цефтриаксон
259. Нітроксолін	277. Цефуросим
	278. Ципрофлоксацин

18. Противірусні засоби

279. Зидовудин	284. Оксолін
280. Ацикловір	285. Рибавірин
281. Валацикловір	286. Римантадин (ремантадин)
282. Занамівір	287. Ритонавір
283. Озельтамівір	

19. Антипаразитарні (антипротозойні, антигельмінтні, інсекти- та акарицидні), протиси-філітичні засоби

288. Альбендазол	293. Метронідазол
289. Бензилбензоат	294. Пірантел
290. Бійохінол	295. Празиквантель
291. Малатіон + перметрин + піперонілу бутоксид (Пара Плюс)	296. Тинідазол
292. Мебендазол	297. Хлоксил
	298. Хлорохін

20. Протигрибкові засоби

299. Амфотеріцин В	304. Нафтифін
300. Гризеофульвін	305. Ністатин
301. Кетоконазол	306. Тербінафін
302. Міконазол	307. Ундециленова кислота
303. Натаміцин	308. Флуконазол

21. Антисептики та дезінфектанти

309. Бриліантовий зелений	314. Спирт етиловий
310. Калію перманганат	315. Фурацилін
311. Перекис водню	316. Хлорамін Б
312. Повідон-йод	317. Хлоргексидин
313. Розчин йоду спиртовий	318. Хлорофіліпт

22. Цитостатики

319. Азатиоприн	324. Метотрексат
320. Бусульфан	325. Топотекан
321. Вінкристин	326. Трастузумаб
322. Доксорубіцин	327. Циклофосфан
323. L-аспарагіназа	328. Цисплатин

23. Радіопротектори

329. Цистамін

СПИСОК № 2

1. Абрикосу камедь, насіння, олія	15. Анісу зірчастого плоди, олія
2. Агави листя	16. Анісу плоди, олія
3. Аїру кореневища	17. Аралії високої корені
4. Акації катеху екстракт деревини (катеху)	18. Арахісу насіння, олія
5. Акація Сенегал камедь	19. Аргани насіння, олія
6. Аконіту аптечного бульби	20. Арніки квітки, олія
7. Аконіту білоустого трава	21. Аронії чорноплідної плоди свіжі
8. Аконіту джунгарського трава свіжа	22. Артишока листя
9. Акули печінка, жир	23. Аскофілному вузлуватого слані
10. Алое деревоподібного листя свіжі	24. Астрагалу камеденосного камедь
11. Алтеї корені, трава, листя (алтея лікарська, алтея вірменська)	25. Астрагалу шерстистоквіткового трава
12. Амбра	26. Бавовнику вата, насіння, олія
13. Амі великої плоди	27. Багна болотяного пагони, олія
14. Ананасу супліддя, сік	28. Бадану кореневища
	29. Барбарису листя, корені, плоди
	30. Барвінку малого трава

31. Беладонни листя, трава, корені
32. Берези бруньки, листя, гриб, олія
33. Блекоти листя
34. Бобівника трилистого листя
35. Бодяга
36. Босвелії смола (ладан)
37. Брусниці листя
38. Бузини квітки
39. Бузини трав'янистої квітки
40. Буркуну трава
41. Буряку коренеплоди
42. Валеріани кореневища з коренями, олія
43. Васильків справжніх трава
44. Верби кора
45. Винограду плоди
46. Вільхи супліддя
47. Віск бджолоний, карнаубський
48. Віснаги морквоподібної (амі зубної) плоди
49. Вовчуга корені
50. Волошки синьої квітки
51. Гадючника трава
52. Гали турецькі, китайські, фісташкові
53. Гамомеліса листя, кора
54. Гарбуза насіння, олія, плоди
55. Гвоздики квітки, олія
56. Гібіскусу квітки
57. Гідрастису кореневища
58. Гінкго листя
59. Гірчака перцевого трава
60. Гірчака печечуйного трава
61. Гірчиці насіння
62. Глечиків жовтих кореневища
63. Глоду листя та квітки, плоди
64. Горицвіту весняного трава
65. Горобини плоди
66. Гранатового дерева кора, шкірка, плоди
67. Гречки трава
68. Грициків трава
69. Гуарани паста
70. Гуньби сінної насіння
71. Дельфінію трава
72. Деревію трава
73. Діоскореї кореневища і корені
74. Дріоптерису чоловічого кореневища
75. Дуба кора
76. Дурману індійського насіння
77. Дурману листя
78. Дягелю кореневища і корені
79. Евкаліпта листя, олія
80. Елеутерокока кореневища і корені
81. Енотери насіння, олія
82. Ерви шерстистої трава
83. Ефедри трава
84. Ехінацеї блідої корені
85. Ехінацеї вузьколистий корені
86. Ехінацеї пурпурової корені, трава
87. Женьшеню корені
88. Живокосту корені
89. Жовтозілля широколистого кореневища з коренями, трава
90. Жовтушника трава свіжа
91. Жовч медична консервована
92. Жожоба масло
93. Жостеру плоди
94. Журавлини плоди
95. Залізняка колючого трава
96. Звіробою трава
97. Змійовика кореневища
98. Золототисячника трава
99. Золотушника трава
100. Йохімбе кора
101. Їжачника трава
102. Імбиру кореневища, олія
103. Іпекакуани корені
104. Кави насіння
105. Кавуна насіння, плоди
106. Каланхое пагони свіжі
107. Калини кора, плоди
108. Каміфори олеокамедесмола (мирра)
109. Камфорного дерева деревина, олія, камфора
110. Капусти білокачанної листя
111. Капусти брокколі суцвіття
112. Картоплі бульби, крохмаль
113. Каскари кора
114. Катарантусу рожевого трава
115. Каштана насіння, листя
116. Каштану американського листя
117. Квасолі звичайної стулки
118. Кмину плоди, олія
119. Коки листя
120. Кокосу плоди, масло
121. Коли насіння
122. Конвалії трава, листя, квітки
123. Конопель трава
124. Коричного дерева кора, олія
125. Коріандру плоди, олія
126. Кров великої та дрібної рогатої худоби, свиней
127. Кропиви жалкої корені
128. Кропиви листя
129. Кропу запашного плоди, олія
130. Крушини кора
131. Кукурудзи зернівки, крохмаль, зародки, олія, стовпчики з приймочками
132. Кульбаби корені, трава з коренями
133. Кунжуту насіння, олія
134. Кураре
135. Куркуми кореневища, олія
136. Лаванди квітки, олія
137. Лавровишні листя
138. Лавру листя, плоди, олія
139. Лакового червця секрету складова час-

- тина – смола шелак
140. Ламінарії слані
  141. Ланолін
  142. Левзеї кореневища з коренями
  143. Лимона шкірка, плоди, олія
  144. Лимонника плоди, насіння
  145. Липи квітки
  146. Ліквідамбару східного бальзам (сто-
ракс)
  147. Лобелії трава
  148. Лопуха корені
  149. Луківки надморської цибулини
  150. Любистку корені, олія
  151. Люцерни трава
  152. Льону насіння, олія
  153. М'яти перцевої листя, олія
  154. Маклеї трава
  155. Маку коробочки, опіум
  156. Малини плоди, листя
  157. Мальви листя, квітки
  158. Марени кореневища і корені
  159. Маслини плоди, олія
  160. Материнки трава, олія
  161. Мати-й-мачухи листя (підбілу звичай-
ного листя)
  162. Маточне молочко (апілак)
  163. Мачка жовтого трава
  164. Мед
  165. Меліси листя, олія
  166. Мигдалю насіння, олія
  167. Мильнянки кореневища
  168. Міроксилону бальзамічного бальзам
(бальзам перу)
  169. Міроксилону толунського бальзам
(бальзам толу)
  170. Моркви дикої плоди
  171. Муміє
  172. Мухомору плодове тіло
  173. Мучниці листя
  174. Нагідок квітки
  175. Наперстянки листя (наперстянка пур-
пурова, наперстянка великоквіткова)
  176. Наперстянки шерстистої листя
  177. Обліпихи плоди
  178. Обніжжя бджолине
  179. Огірочника лікарського трава
  180. Олеандру листя
  181. Оману кореневища і корені, олія
  182. Омели пагони
  183. Оплопанаксу (заманихи) кореневища з
коренями
  184. Ортосифону листя
  185. Отрута бджолина, зміїна
  186. П'явки секрет слини
  187. Пальми масло
  188. Панти марала, ізюбра, плямистого оле-
ня
  189. Папайї плоди і листки, висушений мо-
лочний сік
  190. Пармелії слані
  191. Пасифлори трава
  192. Пасльону дольчастого трава
  193. Пастернаку плоди
  194. Первоцвіту кореневища з коренями
  195. Перга
  196. Перетруму квітки
  197. Персику насіння, олія
  198. Перстачу кореневища
  199. Перцю плоди
  200. Петрушки плоди, олія
  201. Пижма квітки
  202. Півонії незвичайної трава, кореневища
і корені
  203. Пізньоцвіту бульбоцибулини свіжі
  204. Плауна баранця трава
  205. Плюща листя
  206. Подорожника блошиного насіння
  207. Подорожника великого листя
  208. Подорожника ланцетовидного листя
  209. Подофілу кореневища з коренями
  210. Полину гіркої трава, олія
  211. Полину звичайної трава
  212. Приворотню трава
  213. Прополіс
  214. Псилоциби плодове тіло
  215. Пшениці зернівки, крохмаль, зародки,
олія
  216. Ратанії корені
  217. Раувольфії корені
  218. Ревеню корені, листя
  219. Риб'ячий жир
  220. Римської ромашки квітки, олія
  221. Рису зернівки, крохмаль
  222. Рицини насіння, олія
  223. Родіоли кореневища і корені
  224. Родовика кореневища і корені
  225. Розмарину листя, олія
  226. Розторопші плоди
  227. Ромашки запашної квітки, олія
  228. Ромашки квітки, олія
  229. Рускусу кореневища
  230. Рутки лікарської трава
  231. Сало нутряне
  232. Сало свиняче
  233. Секуринегі пагони
  234. Сенегі корені
  235. Сени листя, плоди
  236. Сереної повзучої плоди
  237. Синюхи кореневища з коренями
  238. Скополії карніолійської кореневища
  239. Скумпії звичайної листя
  240. Сливи африканської кора
  241. Смоковниці звичайної листя, плоди
  242. Смородини листя, плоди

243. Собачої кропиви трава	275. Хмелю супліддя, олія
244. Сої насіння, олія	276. Цибулі цибулини
245. Солодки корені	277. Цикорію корені
246. Солодушки трава	278. Циміцифуги кореневища і корені
247. Соняшнику насіння, олія	279. Цинтели азійської трава
248. Сосни бруньки, хвоя, дьоготь, вугілля, скипидар, каніфоль, живиця	280. Цитрарії ісландської слані
249. Софори товстоплодної трава	281. Цитрусових плоди
250. Софори японської пуп'янки, плоди	282. Цмину квітки
251. Спермацет	283. Часнику цибулини
252. Спіруліна	284. Чаю листя
253. Спориння	285. Чебрецю звичайного трава
254. Споришу трава	286. Чебрецю трава
255. Стевії листя	287. Чемериці кореневища з коренями
256. Стефанії гладенької бульби з коренями	288. Чемернику кореневища з коренями
257. Стиракс	289. Череди трава
258. Стираксу бензойного бальзамічна смола (бензоїн, або стиракс)	290. Черемхи плоди
259. Строфанту насіння	291. Чилібухи насіння
260. Сумаха листя, плоди	292. Чистотілу трава
261. Суниць плоди, листя	293. Чорниці плоди свіжі, плоди висушені, листя
262. Сухоцвіту багнового трава	294. Чорнушки насіння
263. Тамаринду плоди	295. Шавлії листя, олія
264. Термопсису трава, насіння (термопсис ланцетний, термопсис почерговоквітковий)	296. Шипшини плоди
265. Тирличу корінь	297. Шоколадного дерево насіння, масло
266. Топінамбуру бульби	298. Шоломниці байкальської корені
267. Тополі чорної бруньки, олія	299. Шпинату листя
268. Троянди пелюстки, олія	300. Щавлю кислого листя
269. Фенхелю гіркою плоди, солодкого плоди, олія	301. Щавлю кінського корені
270. Фіалки трава (фіалка триколірна, фіалка польова)	302. Юки славної листя
271. Фіалки триколірної квітучі надземні частини	303. Яблуні плоди
272. Фукусу пухирчастого слані	304. Якірців сланких трава
273. Хвоща польового трава	305. Ялиці пагони, бальзам
274. Хінного дерева кора	306. Ялівцю плоди
	307. Горіха волоського листки, насіння,
	308. Пірію повзучого кореневища
	309. Вівса посівного трава, зародки
	310. Робінії псевдоакації квіти
	311. Дивини квіти
	312. Аморфи кущистої плоди

СПИСОК №3

Тверді лікарські форми:

1. Порошки	6. Гранули
2. Присипки та пудри	7. Капсули (м'які, тверді)
3. Збори	8. Мікрокапсули
4. Розчинні чаї	9. Драже
5. Таблетки (без оболонки, з оболонками, тритураційні, каркасні, магнітокеровані та ін.)	10. Льодяники
	11. Пастилки
	12. Спансули

Рідкі лікарські форми:

13. Розчини водні	(ВМС)
14. Мікстури	19. Розчини захищених колоїдів
15. Розчини спиртові	20. Суспензії
16. Розчини гліцеринові	21. Емульсії
17. Розчини олійні	22. Настоя
18. Розчини високомолекулярних сполук	23. Відвари

- 24. Слизи
- 25. Краплі

- 26. Ароматні води
- 27. Сиропи

Екстракційні препарати:

- 28. Настойки
- 29. Екстракти (рідкі, густі, сухі)
- 30. Максимально очищені препарати та препарати індивідуальних речовин
- 31. Біогенні препарати рослинного походження
- 32. Біогенні препарати тваринного походження
- 33. Біогенні препарати мінерального походження
- 34. Препарати гормонів
- 35. Ферментні препарати: ферменти вищих рослин
- 36. Згущені та сухі соки, екстракційні препарати із свіжої рослинної сировини

М'які лікарські форми:

- 37. Лініменти
- 38. Мазі різних типів
- 39. Креми
- 40. Гелі
- 41. Пасти
- 42. Медичні пластирі
- 43. Медичні олівці
- 44. Гірчичники
- 45. Супозиторії різних типів, палочки
- 46. Ректіоли
- 47. Пілюлі

Стерильні та асептично виготовлені лікарські форми:

- 48. Для парентерального застосування: розчини водні, олійні інфузійні, мікросуспензії, емульсії, порошки, таблетки
- 49. Офтальмологічні лікарські форми: краплі (водні, олійні), суспензії, мазі, плівки
- 50. Лікарські засоби для новонароджених та дітей до 1 року
- 51. Лікарські форми з антибіотиками

52. Внутрішньоаптечні заготовки (концентровані розчини, напівфабрикати)

53. Гомеопатичні лікарські форми

54. Ветеринарні лікарські форми

55. Аерозольні лікарські форми

56. Біотехнологічні препарати (імунні препарати, сировотки, вакцини, ферменти мікробіологічного синтезу, нормобіотики, іммобілізовані ферменти, вітаміни, антибіотики).

Лікарські форми нового покоління

- 57. Терапевтичні системи різних типів пролонгованої дії (ТТС)
- 58. Ліпосоми
- 59. Мікросфер

